

GAZETA POLSKA

WARUNKI PRENUMERATY:

ROZCENIE: w Brazylii 14\$000, do Argentyny 6 pezów, do Ameryki Północnej i do Europy 3 dolary.

Numer pojedynczy 400 rejsów.

WARUNKI OGŁOSZEN

Obie ogłoszenia do 3 cm. wysokości (jeden łam) raz 3\$000, 2 razy 5\$000, 3 razy 7\$000, 6 razy 12\$000. Większe ogłoszenia po 600 rejsów (urzędowe 1\$000) za 1 cm. jednolam. W tekście 100 proc. drożej. Szczegółowe ogł. 50 proc. niższej Ogłosz. tylko za gotówkę.

ADRES dla LISTOW I PRZESYŁEK POCZTOWYCH

Gazeta Polska, Curitiba - Parana, Caixa Postal B. Pieniądze należy wysłać tylko pocztą jako „Vale Postal” i „Carta com Valor”, lub też za pośrednictwem banków (Do listów zwykłych a nawet rejestrowanych pieniędzy złączyć nie wolno).

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

mać się przy ulicy Conselheiro Laurindo No. 6 [blisko Uniwersytetu Parańskiego]. Gazeta wychodzi raz na tydzień, zawsze w środę. Wydawca: Franciszek Wochnik. Redaktor: Ignacy Sklarski.

Nr. 42

Kurytyba, Środa dnia 17 Października 1928

Rok XXXVII

CIERPLIWOSCI GORZKIE LIŚCIE...

Cierpliwości gorzkie liście, lecz słodkie owoce, tem smaczniejsze oczywiście, iż gorzkie były liście.

(Aforyzm Perski R. Kwiatkowskiego)

Oto na tem samym miejscu, po którym pisałem znowu w sprawie naszego teatru.

Pisałem był w dniu 8 czerwca w tejże samej „Gazecie Polskiej” — między innymi — tak:

„Poza sprawą szkół, mamy (w Paranie) sprawę teatru. Szkoły mają narodowienie opóźnione aż po setne pokolenie, a teatr? Co ma na celu teatr pod tem niebem?”

„Różni różnie na ten temat plotają, przepaszają, już nie plotą, bo zażądała na punkcie teatru zgodę myśli i czynu. Przyp. autora, uważam, że od teatru nie należy wymagać więcej, jak tylko, ażeby publiczność zawsze, ilekroć teatr gra, bijła się po brzgi. A przedtem, premiera, ażeby ta „publiczność” dostawała tej, tak dobrze nam znanej, dręczącej teatralnej.

„Myli się grubo ten, kto mniema, że publiczność uczęszcza do teatru, że dochód lub pewnie jego część, przeznaczają się na jakiś cel. Publiczność, gdzieby się nie narodziła, hołduje zasadzie starej: „Daję, abym się mi dał”. Cel, na jaki pływ dochód, to rzecz drugorzędna. Najczęściej tam, gdzie się tym celem teatr nie afektuje, stawał o kwestię, która nikogo nie piecze, nie razi.

„Że przez teatr wnikamy w głębię narodowej, to rzecz, jak świat bary. Ludzie przemierzali traktując sztukę nawet pogardliwie za to. Natomiast jest, że słowo polskie, gest polski, objawiane publiczności z desek scenicznych w sposób prawdziwie teatralny, zdolne, — rzadaczy chleba w aniołów przemienia.

„Decydujące znaczenie posiada wartość teatru. Teatr ze swoimi misteriozami, które gwarantują wywołanie, wymaga przynajmniej równowagi zawodowej. Tadeusz Morozowicz we wszystkich sztukach, nie dotychczas w Kurytybie wywarł, dał nam przedsmak teatru ważnego, zamaskowaliśmy w jego sztuce. Sili amatorskie pod jego kierownictwem podciągają się znakomicie do poziomu sztuki prawdziwej.

„Należy, idąc za apelem „Gazety Polskiej”, wyzyskać obecność w Kurytybie Morozowicza. Należy pojąć, że daleko idące ustępstwa osobiste partyjnych tu niema, oprócz chyba politycznych — i stworzyć fundament nowej organizacji teatralnej, około której skupią się wszystkie siły amatorskie i która będzie w posiadaniu bogatego sprzętu scenicznego, a publiczność ustosunkuje się do niej normalnie, t. j. będzie płać za bilet, a wzamian za to będzie szczyła polską sztuką o nieobliczalnym wpływie na kształcenie duszy polskiej w morzu obcości narodowej.

„Postawmy sprawę teatru w Kurytybie na porządku dziennym naszego życia parańskiego. „Związek Polaków”, który kłopotuje się o dochody na cele swoje, ma okazję zabez-

pieczenia ich w postaci kilkuset milrejsów miesięcznie, jakie teatr może płacić za użycie sceny, przy czem zapisze się w dziejach wychodzących parańskiego złotem zgłoskami.

„Kraj będzie dumny z nas, żeśmy teatr własny, pomimo różne „widzimy” i przeszkody często nadludzkie dźwignąć potrafili. Mając teatr stały, niejednego wielkiego artystę zawiązy tu z Ojczyzną na występie gościnne. Łączność z Macierzą byłaby znowu o tyle ściślej. Duch jest wielki! Nie rozdziela go ocean!”

„Panowie, jest sposobność! Chodźcie nam o rzecz, a nie o czyjeś „ja...”

Tak tedy wyowocowałem się był na prośbę redaktora „Gazety Polskiej”, p. Ig. Sklarskiego i osób innych, którym utrzymanie polskiej sztuki na sercu leży.

Historykowi, gdy będzie kreślił dzieje rozwoju kultury polskiej w Paranie, okres od owego pamiętnego zebrania wszystkich ugrupowań kurytybskich zebrania, zwołanego na skutek mojego artykułu aż do chwili, gdy po roku „słowo” o teatrze „stało się ciałem”, — dostarczy epizodów najsmutniejszych oraz takich, co mimo smutku, będą jednocześnie wyiskaliły i najhomeryczniejszego śmiechu.

Teatr polski w Kurytybie jest dzisiaj osadzony na fundamencie mocnym. A ma się rzecz tak dlatego, że polskość kurytybska zdobyła się w końcu na orientację teatralną. Orientację, którą jeśli w roku ubiegłym podał był w słowach, wyżej tu powtórzonych, wydawała się ona „marzeniem świętej głowy”. Najczystsza fantazja, acz w gruncie było to wszystko tak proste. Jak proste, niechaj posłuży fakt, że teatr obecny zorganizował się z p. Tadeuszem Morozowiczem w duchu i pod dewizą: Teatr dla teatru.

Pod tym warunkiem najroztropniejszym Związek Amatorów Sceny zaangażował kierownika przez wzgląd na tę zasadę Towarzystwo Kultury Teatralnej udzieliło swej aprobaty, a członkowie jego zgłosili gotowość współpracy. Związek Polaków, po przebudowie dużym nakładem sceny zajęł stanowisko najdrowsze, albowiem zadawał sobie odsetkami z dochodu, osiągnie cel swój, a teatr, pozostawiony dyrekcji p. T. Morozowicza, daje najpełniejszą gwarancję nowej serii sukcesów polskiej sztuki w Kurytybie.

Dlatego zanuśmy sobie wszyscy, którzyśmy o teatr polski w Brazylii wolał, walczyci, jego racji dzielnie bronili przed wszelką korupcją, co jak bągno ruchome, dzięki Bogu już przeszła — na melodyjkę, jaka się komu nawinie, zanuśmy.

Nic, żeś naklął się siarczyście, czekając dnia, nocie cierpliwości gorzkie liście, lecz słodkie owoce.

Fr. M. Mucha

S. Paulo, 1 października.

który, czynem stwierdzając swą wielką sympatię dla ludu, żeni się także z chłopką, siostrą żony Tetmajera. W Poecie przedstawia Wyspiański siebie samego.

Ci wszyscy trzej genialni mistrze, dziś już nie żyją, pozostawili jednak po sobie w swych nieśmiertelnych dziełach, wielką cześć, szacunek i uznanie w sercach wszystkich dobrych Polaków, za tę wielką i szlachetną ich sympatię dla ludu polskiego i wzywaniem go do współpracy w życiu narodowym Polski i do umiłowania świętej naszej Ojczyzny.

Oprócz tych trzech głównych postaci rzeczywistych, wprowadził Wyspiański do „Wesela” kilka postaci fantastycznych, których znaczenie jest bardzo ważne. I tak:

Chochol, to nie żadne śmieszne straszidło na wróble, z którego naśmiać się można do woli. W Chochole przedstawia autor „Wesela” cały lud polski i jego słomiany zapal patriotyczny, który tak długo trwał jak słomiany ogień. Lud polski, powołany do wielkich czynów przez wielkiego bohatera polskiego Kościuszkę, po pierwszych wybuchach patriotycznych za czasów powstania kościuszkowskiego, prędko zapomni o czyśnach bohaterskich Bartosza Głowackiego i ówczesnego ludu polskiego, i powrócił do życia biernego, pańszczyźnianego, a nieraz nawet wrogiego względem swych braci, i chociaż gnębiony przez zaborców, więcej im ufał niż własnym rodakom. Tego otumanienia najsmutniejszym przykładem była rabacja w r. 1846. Wprawdzie potem lud polski dawał nieraz jeszcze przykłady wielkiego patriotyzmu i poświęcenia, ale przeważnie były to także słomiane ognia wybuchy, które wkrótce gasły wyrub w wzajemnych kłótni i swarów. Doskonale to określa Wyspiański w wierszu:

Miałeś chłopie złoty róg.
Miałeś chłampie czapkę z piór;
Czapkę wicher niesie,
Róg huk po lesie,
Ostał ci się ino sznur,
Ostał ci się ino sznur.

O innych postaciach fantastycznych napiszemy w następnym numerze.

OTWARCIE BANKU DO PARANA naznaczono na dzień 3 listopada br.

Wszyscy akcjonariusze tego banku są wezwani, aby do dnia 30 października br. wpłacili 10 proc. kapitału, przypadającego od akcji przez nich nabytych względnie zamówionych, a to dla powiększenia obrotowego kapitału banku.

„Banco do Parana”, wspaniale urządzone, znajduje się przy ul. 15 de Novembro Nr. 66 — obok Banku Francusko-Włoskiego.

DR. JOAO MOREIRA GARCEZ, były prefekt Kurytyby, został wybrany deputowanym federalnym ze stanu Parana, w miejsce Dra Marinsa Camargo, który został wybrany senatorem federalnym.

Parana

TRZYLETNIE DZIECKO ZABITE PRZEZ POCIĄG. Donoszą nam z miasteczka Fernandez Pinhei-

ro, że dnia 9 bm. zostało zabite przez pociąg towarowy bawiące się na torze kolejowym 3-letnie dziecko, któremu maszyna odcięła główkę i prawe ramię. — Ratunek okazał się niemożliwym, gdyż w tej samej chwili, gdy spostrzeżono dziecko to na torze, nadjechał pociąg.

Pociąg prowadził maszynista Müller, który niezawodnie musi wyjaśnić, dlaczego nie wstrzymał pociągu.

Sao Paulo

OHYDNE MORDERSTWO W S. PAULO. Prowadzone jest w dalszym ciągu energiczne śledztwo w sprawie zamordowania przez swego męża Josego Pistone, Marji Mercedes, której zwłoki żonobójca zapakował następnie do kufra, i wysłał do Santos, aby je okretem „Massilia” wysłał do Francji. Przesłuchiwany w śledztwie Jose Pistone zeznał, że żonę swoją Marję Mercedes poznał na okręcie, którym w roku 1926 powracał z Włoch do Buenos Aires. Poślubił ją w styczniu 1928. Ponieważ żona jego chciała poznać Brazylię, więc wychodził w sierpniu br. z Buenos Aires do Sao Paulo, i zamieszkał początkowo w hotelu d'Oeste, a później w pensjonacie przy ul. Conceição Nr. 34, gdzie zajęł pokój Nr. 5. W czwartek dn. 4 bm., gdy wracał z miasta widział wychodzącego z ich pokoju młodego człowieka, którego podejrzewał, że jest kochankiem żony. Gdy wszedł do pokoju i zobaczył swą żonę w łóżku prawie półnagą, Pistone rzucił się na nią i udusił ją. Przez całą noc pozostał w pokoju i dopiero na drugi dzień kupił kufel, do którego wpakował zwłoki żony, po poprzednim odcięciu jej nóg do kolan i złamaniu karku. Do kufra włożył także wszystkie suknie i przedmioty należące do zamordowanej. Następnie zgodził autobus Nr. 716 i tragarza Nr. 89, aby kufel nadać do Santos. Mieszkańcy pensjonatu, gdzie mieszkał Pistone z żoną niczego nie podejrzewali. W Santos nadał kufel na okręt przylepiając na nim adres: Ferraro Francisco — Bordeaux — França, poczem spokojnie powrócił autobusem do S. Paulo, gdzie dnia 9 bm. został uwięziony.

Policja nie wierzy zeznaniom Josego Pistone, zbadala bowiem, że w czasie, w którym miał wychodzić z pokoju Marji Mercedes ów młodzieniec, przypuszczalnie jej kochanek, a Marja miała leżeć w łóżku rozebraną, — był w mieszkaniu ich szklarz, który wprawiał szybę w oknie, a także gospodyni pensjonatu p. Maria de Oliveira, która zastała Marję Mercedes siedzącą w krześle i szyjącą jakąś suknię.

Historja więc o kochanku, jest wymysłem żonobójcy, aby upozorować zamordowanie żony, którego rzeczywistą przyczyną był, zdaje się, majątek Marji Mercedes.

Przy rewizji rzeczy Josego Pistone znaleziono w walizce list pisany przez Marję Mercedes, która w nim prosiła matkę swego męża w Buenos Aires, aby nie przysyłała synowi 150 tysięcy lir, bo mąż jej, mając pieniądze, nie weźmie się do żadnej pracy.

Policja jest przekonana, że zeznania Josego Pistone nie są praw-

Nowa powieść

Niezadługo zaczniemy w gazecie drukować nową powieść także w formacie książkowym, i również tak zajmującą i piękną jak „Pop Gapon”. Zwracając na to uwagę Szan. Czytelników, prosimy o zgłaszanie się nowych prenumeratorów już teraz ażeby tę piękną, nową powieść czytać mogli od samego początku.

dziwe i że on usilnie stara się ukryć przed władzami policyjnymi prawdziwą przyczynę zbrodni. Utrzymuje jednak policja mordcę w takim stanie zdenerwowania, że on wkrótce wyprowadzony zostanie z równowagi i wyzna w końcu, co go właściwie spowodowało do tak ohydne- go zamordowania żony.

Zamordowana Maria Mercedes była piękną kobietą i liczyła zaledwie 21 lat życia. — Rodzina jej mieszkała w Buenos Aires i składa się z matki wdowy Wiktorji Lazarine, siostry Estery, liczącej 26 lat i brata Józefa, liczącego lat 25. Wszyscy oni zostali głęboko dotknięci zamordowaniem Marji Mercedes. Małżeństwu jej z Pistonem byli przeciwni, bo im się on zawsze wydawał bardzo niesympatyczny. Przyczyn zbrodni, dokonanej na ich córce i siostrze nie znają ani się domyślają. Posądzaniu Marji o zdradzenie męża wiary nie dają, gdyż była to kobieta bardzo uczciwa i pracowita.

Maria Mercedes znajdowała się w stanie poważnym i spodziewała się zostać matką za 2 miesiące.

Jose Pistone po uwięzieniu go usiłował poderżnąć sobie gardło brzytwą, czemu jednak przeszkodziła policja, która przypuszcza, że była to komedia samobójcza odegrana prawdopodobnie w nadziei złagodzenia skutków zbrodni.

Pracował, — jak zbadala policja — w sklepie „seccos e molhados” Franciszka Pistone, & Cia, istniejącym na tej samej ulicy, gdzie zamordował Marję. Zarabiał 300\$000 miesięcznie. Wszystkimi powiadał, że jest krewnym swego szefa, co jednak nie jest prawdą. Gdy powrócił z Włoch posiadał 20 tysięcy lir, które w krótkim czasie przepuścił. Oprócz tego był złym pracownikiem.

Oczekuje się, każdej chwili, wykrycia przez policję paulistańską innych zbrodniczych sprawek popełnionych już dawniej przez Pistonego.

OSŁAWIONY FAŁSZERZ BANKNOTÓW ALBINO MENDES ZABITY PRZEZ GARIMPEIROW. Dziennik „Diario da Noite” wychodzący w Sao Paulo ogłasza, że uwięzienie jednego garimpeira (poszukiwacza złota i diamentów) wyjaśniło tajemnicze zniknięcie osławionego oszusta i fałszerza banknotów Albina Mendes, po warunkiem uwolnienia go z więzienia.

Otóż okazuje się, że Albino Mendes po uwolnieniu go z więzienia udał się wraz z Janem da Silva Braga, przezwany „Braga Pinto”, do stanu Goyaz i tam od garimpeirów kupił znaczną ilość diamentów, płacąc im za nie fałszywymi banknotami. Ci przekonawszy się, że banknoty są fałszywe, uwięzili Mendes i według przyjętego przez nich zwyczaju wydawania wyro-

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

MEMBRAMY. POLYMETALICZNE

ków doraźnych, zasądzi go na karę śmierci i wyrok natychmiast wykonali przez odcięcie mu głowy i wywieszenie jej na widok publiczny.

Tak tragicznie zakończył życie największy w Brazylii oszust i fałszerz monet.

ZNOWO OKRUTNE ŻONOBOJSTWO. W municypjum Bragança rozegrała się przed kilku dniami tragedia, która głębokie wrażenie wywarła na miejscowych mieszkańcach.

Żył tam od kilku lat niejaki Antonio Alvez Toledo, z żoną Nicolina. Mieli troje dzieci. Żyli zgodnie i szczęśliwie i zdawało się, że szczęścia ich rodzinnego nic nigdy nie zakłóci. — Nic nie zapowiadało strasznej tragedii.

Nagle, niespodziewanie, stała się rzecz straszna...

W drzwiach domu stała z dzieckiem kilkumiesięcznym na ręku, Nicolina. Do drzwi zbliżył się nagle z motyką w ręku mąż jej Antonio i nie rzekłszy ani słowa załaził jej w głowę straszny cios motyką. Z rozbitą czaszką padła martwa na ziemię, Nicolina. Przy niej dziecko, które miała na ręku, tarzało się we krwi matczynej. Przybiegli inne dzieci malenkie i ciągnąc matkę za suknię, wołały rozpaczliwie: „mamusiu”, „mamusiu”.

Mordercę — męża uwięziono. Trafił go rodzinny nieszczęście wyjaśnił, że prawdopodobnie Antonio Alves Toledo dostał nagłe ataku szału i pod jego wpływem dokonał strasznego czynu, rujnując na zawsze swoje szczęśliwe dotąd ognisko domowe.

Rio de Janeiro

TRZYDZIEŚTOLETNIA KOBIETA UWIODŁA 16 LETNIEGO CHEOPCA. Dotychczas zdarzało się nieraz, że mężczyźni uwodzili niedoświadczoną dziewczętą. Teraz donoszą z Rio o wprost przeciwnym wypadku.

Przed rokiem niejaka Fanny Zulchet, 30 letnia mężatka uwiodła szesnastoletniego chłopca Jakóba Herbenmanna i uciekla z nim do Rio Grande do Sul i tam go poślubiła. Dowiedziawszy się o tem pierwszy mąż Fanny, Emanuel Jarvelho udał się do Rio Grande do Sul przed kilku dniami, wobec czego młode małżeństwo uciekło do Rio de Janeiro i zamieszkało przy ul. Cattete Nr. 238. Nie podobalo się to jednak ojcu Jakóba i wniósł skargę do policji, która czuła parę przyaresztowała, gdy spacerowała sobie po ulicy Inhauma i marzyła o swem szczęściu.

Zdaje się, że romantyczna mężatka zostanie odesłana do stanu Rio Grande do Sul, gdzie odpowiadać będzie przed sądem za popełnioną bigamię, a młody Kubuś „będzie potrzebował dostać lanie od taty” za to, że takie niedobre robi interesy.

Argentyna

SMIERTELNY UPADEK Z DACHU. W koszarach przy ul. Paraguay 2277 w Buenos Aires, żołnierz Adolfo Camoro uległ wypadkowi w chwili, gdy wywieszał chorągiew narodową.

Gdy przechodził przez szklany dach, ten pod nim się załamał i nieszczęśliwy Camoro spadł na bruk z czterometrowej wysokości, doznając licznych obrażeń ciała i pęknięcia czaszki. W stanie nieprzytomnym odwieziono go do szpitala, gdzie lekarze stwierdzili groźny stan rannego z powodu znacznego upływu krwi i orzekli, że dla uratowania go jest niezbędna natychmiastowa transfuzja krwi. Trzech towarzyszy Camora ofiarowało natychmiast swoją krew dla uratowania życia kolede. Lekarze wybrali najzdrowszego z nich Juana Lauza. Ofiara jednak jego okazała się daremną, gdyż Camoro, nie odzyskawszy przytomności zmarł.

Na wielkie uznanie zasługuje szlachetna ofiara trzech kolegów Camora, którzy bez namysłu ofiarowali swą krew dla uratowania życia kolede.

SMIERC PRZY PRACY. W jednym z warsztatów istniejących na skrzyżowaniu ulic Piridi i San Francisco zdarzył się przed kilku nastu dniami straszny wypadek.

Przeciwwaga hydraulicznej prasy z niewiadomych przyczyn zerwała się i spadła na ziemię, przywalając swym ciężarem (50 tysięcy kilogramów) 42 letniego robotnika, litwina Aleksandra Rastio — miażdżąc go. Drugi robotnik 44 letni Salvador Moffa został ciężko poraniony i odwieziony natychmiast do Sanatorium. Powodem tego tragicznego wypadku był prawdopodobnie defekt motoru.

Policja wdrożyła śledztwo.

OBJĘCIE RZĄDÓW PRZEZ NOWEGO PREZYDENTA REPUBLIKI. Telegrafują z Buenos Aires, że dnia 12 bm. o godz. 2 min. 59 popołudniu objął rząd Republiki Argentyńskiej nowy prezydent p. Hipolito Irigoyen. Łącznie z tą uroczystością odbyła się także w tym dniu uroczystość „Dia da Raça”. Wszystkie budynki rządowe, handlowe i prywatne były przyozdobione flagami Argentyny, Brazylii, Włoch i Hiszpanji.

P. Prezydent Irigoyen zorganizował następujący gabinet ministerjalny: sprawy wewnętrzne — Elpidio Gonzales, sprawy zagraniczne — Horacio Cuhararte, Skarb — Perez Colman, — Oświata — De La Campa, wojna — generał Dellepiane, marynarka — Admiral Zurueta, rolnictwo — Juan Filetas, roboty publiczne — Abalos.

ZDERZENIE AUTOMOBILÓW

Dnia 5 bm. zderzył się automobil publiczny porządku z auto-omniusem, który dopiero niedawno zaczął kursować, powodując śmierć trzech osób.

Parana

DWA ŻONY. W Contendzie obok Guajuwiry zmarł przed kilku dniami na udar serca śp. Stanisław Pośniak, właściciel wielkiej tamże ślusarni i elektrowni, obywatel powszechnie szanowany i zasłużony działacz społeczny.

W Araukarii zaś zmarł również nagle śp. Piotr Szylnas, zasłużony prezes polsko-brazylijskiego Klubu Republikańskiego, i długoletni działacz polityczny w Paranie.

W ostatnim czasie śp. Szylnas był kolektorem stanowym i radnym araukaryjskiego municypjum.

Cześć ich pamięci.

TELEGRAMY

z całego świata

CZECHOSŁOWACJA. — Z Pragi telegrafują, że dnia 10 bm. zawalił się tam wielopiętrowy budynek „drapacz chmur”, zabijając przeszło 100 osób. Budowniczy, dowiedziawszy się o tej katastrofie, odebrał sobie życie.

Brak bliższych szczegółów.

ŁOTWA. — Z Kowna donoszą, że naczelny lekarz wojska lotewskiego, prof. Sniker, ma zamiar zaszczerpieć bakteryjnie trądu pewnemu zbrodniarzowi, skazanemu na śmierć. Skazaniec ten zgodził się na to chętnie. Dr. Sniker ma nadzieję otrzymać z tego doświadczenia wielkie korzyści dla wiedzy lekarskiej.

CHINY. — Z Pekinu donoszą, że w zatoczce Tonkin pasażerski okręt amerykański „Anking” napadnięty został przez chińskich rozbójników morskich. Okręt wioził 1200 pasażerów i znajdował się na pełnym morzu, gdy nagle załogę okrętu zaatakowało 40-tu piratów, przebranych za pasażerów. Mimo rozpaczliwej obrony padli od kul bandytów: kapitan okrętu, wszyscy oficerowie i kilkunastu marynarzy. Piraci opanowali statek, który, po sterowaniu pasażerów, skierował się do zatoki Hong-Hai, gdzie mają swoją kryjówkę.

Tam wylądowali całą wartość okrętu, obrabowali doszczętnie podróżnych, trupy pomordowanych wrzuci-

cili do morza, i następnie puścili okręt wolno. Statek powrócił do Hong-Kong.

— Z Szanghaju donoszą, że General Chiang-Kai-Shek został obrany prezydentem Chin i dn. 11 bm. złożył przysięgę przepisową i objął rząd państwa. Akt ten odbył się z wielką pompą.

Nowy prezydent wystosował do narodu chińskiego proklamację, wzywając go do zachowywania dawnych cnót narodowych i przyjęcia nowej kultury — dla dobra ojczyzny.

BELGJA. — Donoszą z Brukseli, że w Nieuporcie gwałtowne fale morskie przerwały dn. 3 bm. greble, skutkiem czego zalana została znaczna część tego miasta. Mieszkańcy zdołali się uratować, ale mnóstwo bydła zostało porwane i utopione przez wzburzone fale morskie.

Zostały także zalane wybrzeża Belgii na przestrzeni 20 mil i zniszczone, dokonane na nich prace rolnicze.

ANGLIA. — Donoszą z Londynu, że delegat Brazylii na Międzynarodową Konferencję materiałów palnych Walter von Hohenan, rodem ze stanu Sta Catharina wywołał wielką sensację, demonstrując swój wynalazek wytwarzania gazu (wodoru) wprost z wody, przy pomocy prądu elektrycznego o wysokim napięciu.

— Na wystawie zaś lekarskiej w Londynie znajduje się aparat, wynaleziony przez pewnego chirurga angielskiego, który ułatwia bardzo operacje czaszki ludzkiej i usuwa formowanie się wrzodu po operacji.

Ten sam aparat ułatwia zrośnięcie się złamanych części czaszki, przez co zbytecznym staje się wstawianie płyt srebrnych.

— Szef marynarki angielskiej, przemawiając w Bridgeman w związku z rozbrojeniem morskim, oświadczył, że Anglia ma wątpliwości co do układu. Sprawa zresztą jest bardzo pojedyncza, — powiada szef marynarki — Francja i Anglia nigdy nie były w zgodzie w kwestji rozbrojenia na morzu. Po długich jednak konferencjach francuzi przedstawili plan, któryśmy przyjęli, bo sądziliśmy, że należało zrobić także drugą połowę drogi, aby się spotkać z Francją. Nie ukrywamy przed nikim treści układu i skorzystamy z najbliższej sposobności, aby ją zakomunikować moceństwom zainteresowanym w tej kwestji.

NIEMCY. — Donoszą z Berlina, że deputowany socjalista Schwartz, który dnia 6 bm. miał w Sejmie pruskim przemawiać w sprawie ostatniego zebrania Ligi Narodów i powszechnego rozbrojenia, został porwany i wywieziony daleko za miasto, w chwili, gdy miał autem udać się do parlamentu. Sprawcą tego porwania, jak później wykryto, był deputowany komunistyczny Schultz, który w ten sposób przeszkodził wygłoszeniu przez Schwartz mowy w Sejmie.

Po wykryciu tego skandalu Schultz ukrył się, aby uniknąć aresztowania w ciągu 24 godzin. Po upływie tego czasu powrócił do domu został jednak w drodze spostrzeżony przez redaktora dziennika socjalistycznego „Vorwaerts” i przez tegoż zaatakowany. Przyszło następnie do walki na pięści i laski, która jednak nie miała większych następstw, bo zapobiegł tem pasażerowie wagonu, którzy jechali obaj przeciwnicy.

Rodacy!

zakupujcie akcje Banku Polsko Brazylijskiego, które są do nabycia u wszystkich kupców polskich albo u Ignacego Kasprzowicza Alameda Carlos de Carvalho 157 w Kurytybie

Teatr Polski

Związku Amatorów Sceny

Pod kierownictwem artystycznym T. Morozowicza

Dnia 27 bm. (w sobotę)

LEKKOMYSLNA SIOSTRA

Komedja w 4-ech aktach przez Wł. Perzyskiego

NOWOSĆ! NOWE DEKORACJE! HUMOR!

Początek o godz. 8 i pół punktualnie. Po przedstawieniu BAL

Schultz wniósł skargę przeciw redaktorowi dziennika „Vorwaerts”.

JAPONJA. — Do Londynu nadesłano z Tokio telegram zawiadamiający, że ogromne deszcze spowodowały w Tokio powódź bardzo groźną. Przeszło 6 tysięcy domów zostało zalanych. Szkody materialne wyrządzone powodzią obliczają na przeszło 2 miliony jen.

Ofiar ludzkich nie ma. Rząd zarządził energiczną pomoc dla powodziarzy.

WŁOCHY. — W sprawie uwięzienia polityka włoskiego i wroga Mussoliniego, Cezara Rossi, na granicy szwajcarsko-włoskiej, o czym już w dawniejszych telegramach wspominaliśmy, rząd włoski odpowiedział na interwencję rządu szwajcarskiego, że Rossi został uwięziony na terenie włoskim, a nie szwajcarskim i że ma nadzieję, iż sprawa ta w niczem nie naruszy przyjaźni stosunków, trwających dotąd między obu państwami.

— Z Mediolanu donoszą, że tamtejszy, specjalnie w tym celu utworzony, Trybunał wojskowy dn. 6 bm. sądził 9-ciu komunistów na kary więzienia od trzech do piętnastu lat za zamiar wywołania rewolucji zbrojnej. Między zasądzonymi znajduje się jedna kobieta.

— W Neapolu, na przedmieściu Arenella, przy otwieraniu nowej ulicy, oberwała się ziemia i zasypała około 20 robotników. Wydobyto już siedm trupów. Zarządzono środki uratowania reszty.

FRANCJA. — Donoszą z Paryża, że statek grecki „Ekaterina” zderzył się z francuską łodzią podwodną „Ondine”, skutkiem czego ta ostatnia zatonała wraz z całą załogą, liczącą 43 marynarzy, mimo wszelkie wysiłki załogi „Ekateriny”.

PORTUGALJA. — Z Lizbony telegrafują, że były prezydent Republiki, Bernardino Machado, został przez Radę Ministrów skazany na grzywnę (karę pieniężną) w kwocie dwustu tysięcy milreisów portugalskich za napisanie listu do Ligi Narodów, który Rada Ministrów uznała jako zamach na godność Portugalji. — Grzywna ta została natychmiast ściągnięta. Wywołało to wielką sensację w całej Portugalji.

— Na wyspie „Ilha Verde” wybuchł gwałtowny pożar, którego ofiarą padło 500 domów. Trzy tysiące mieszkańców pozostało bez dachu nad głową.

Rząd portugalski udzielił kredytu w sumie 35 milionów pataków na wybudowanie tysiąca nowych domów z cegły.

W dniu 29 września, w sobotę, odprawiliśmy na wieczny spoczynek zwiolki ś. p. Andrzeja Zysa.

W ś. p. A. Zysie rodzina straciła wzorowego ojca oraz gospodarza, zaś tow. polskie w Treze de Maio — godnego naśladowania członka.

Ś. p. A. Zys zachorował ciężko przed dwoma miesiącami i mimo zabiegów i starań rodziny, nie udało się utrzymać go przy życiu. — Zmarł o godz. 4 popołudniu dn. 28 bm. licząc 59 lat.

Ze zmarły A. Zys cieszył się dużym poważaniem wśród miejscowej ludności, najdobitniej świadczyła wielka ilość osób, przybyłych tak z kolonii jak z Treze de Maio dla wzięcia udziału w pogrzebie, oddając temu zmarłemu ostatnią przysługę. — Cześć jego pamięci! Korespondent.

PODZIĘKOWANIE.

Niniejszem, tą drogą, spieszmy wyrazić nasze najserdeczniejsze podziękowanie tym wszystkim, którzy w czasie długotrwałej choroby Ojca, spieszyli nam z pomocą oraz z słowami otuchy; jak również wszystkim, którzy raczyli włączyć udział w uroczystości pogrzebowej nieodżałowanej pamięci naszego Ojca.

Rodzina Zysów.

Zanim się ożenisz, rozważ co robisz. Twoja krew jest nieczysta, pomysł więc o przyszłości. Zażywaj „Galenogal”, potężny środek czyszczący krew, sławnego lekarza angielskiego Dra Fryderyka W. Romano, a będziesz ojcem godnym z siłą do życia pełnego energii. Zażywaj go więc, a będziesz błogosławiony jego skutki. N. 150

Syfilis! Reuma! Rzym

ELIXIR „914”

Używając go zauważa się po kilku dniach:

- 1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2) Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących, etc.
- 3) Zniknięcie zupełne REUMATYZMU, bólów w kościach i bólu głowy.
- 4) Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
- 5) Żołądek i kiszki w doskonałym stanie bo „Elixir 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i żółtawkowych na tle syfilitycznym.

JOSE PISTONE
morderca Marij Mercedes.

MARIA MERCEDES
zamordowana przez swego męża José Pistone.

Nie się powodzi naszym obywatelom w wymaganych i upragnionych przez wielu naszych rodaków Stanach Zjednoczonych.

Przed kilku dniami otrzymaliśmy jednego z naszych prenumeratorów, przebywającego obecnie w miejscowości Zeigler w Stanach Zjednoczonych list następującej treści:

Szanowny Panie Redaktorze! W niniejszym zawiadomiam Sz. Pana, że prenumeraty obecnie nie mogę płać z tej przyczyny, że kopalnie węgla, w których pracuję są od kwietnia nieczynne.

Operatorzy mówią, że płacą nam za robotę za drogę. A płacą nam niewiele 7 dol. i 50 cent. za 8 godzin pracy i 82 i trzy czwarte centa za 1 tonnę węgla. Z tego górnik musi kupić dynamit i kapsle z drutami elektrycznymi, a trzeba wieść, że 25 funtów dynamitu kosztuje 495 centów amerykań. a 50 sztuk kapsli 325 cen., a oprócz tego łopaty, oskardry i swidry.

Do rozbicia węgla w ilości 13 do 14 ton potrzeba wywiercić 3 dziury i nabić po trzy i więcej kawałków dynamitu o sile 30/180 cent i węgiel wyładować. Teraz po wielu miesiącach bezrobocia, nie się zgodzili na niższe dniw. z 750 na \$6.10, 182 3/4 centów z 62 centy od jednej tonny węgla. Kto tu nie jest, to uważa nasz zarobek za dobry, tymczasem tak nie jest. Po pierwsze, że latem kopalnie bardzo mało, albo całkiem nie robią a życie drogie, bo funt mąki (płatki wieprzowe) kosztuje 38 centów, sztuka wołowego 35 centów a cielęcego 38 i więcej, a na zupe 25 centów, trzewiki do roboty od 2 dolarów w górę, obuwy świąteczne od 5 dolarów w górę.

Nas polaków jest pełno po kopalniach. Wielu z nas za lepszych czasów kupiło sobie plac i pobiudowało domy na spłaty miesięczne od 15 do 35 dolarów i więcej, zależnie od wielkości domu. Za domy od 1200 do 3500 dolarów opłaca się procent hipoteczny 8 od sta, do tego doliczyć trzeba ulepszenia w postaci cementowych chodników, ulic i kanalizacji, kosztuje to sporo grosza. Naprzykład chodnik mający 50 stóp frontu kosztuje 85 dolarów, kanalizacja 128 dolarów a ulica 400 dolarów. To wszystko rozłożone na spłaty przez lat 10 z procentem po 6 dolarów od sta od rat zaległych.

Oprócz tego trzeba opłacać podatki od rzeczy w domu. Od rzeczy wartości 45 dol. płacę na rok 5 dolarów a od placu i domu 50 dol. A gdy się do tego doliczy wydatki na ubranie i na szkołę dla dzieci, to doprawdy ciężko oba końce związać. A do tego jeszcze trzeba płacić i za ubezpieczenie na życie i od wypadku. Mamy tu na Zeiglerze Polski Związek Narodowy. W miasteczkach Rayalton West Frankfort, Jonston City, Benton, gdzie są kopalnie węgla, wszędzie znajduje się po kilka sklepów polskich z rozmaitymi towarami. I tu na Zeiglerze mamy trzy tak zwane Dry Goodsstore and Meat Market and Grocery. Ale to wszystko zapoczątkowane za lepszych czasów.

Teraz dają do kopalni maszyny do podżynania węgla i ładują przy pomocy ośmiu robotników 300 ton węgla na 8 godzin, dlatego wiele robotników utraciło robotę, przeważnie starych.

Zobaczmy co nam Nowy Rok pokaże. Na tem kończę. Jeżeli Sz. P. Redaktor uważa, że kogoś może to co napisałem interesować, to można to ogłosić.

Z poważaniem
Antoni Przepiórkowski

Jedyny w Brazylii Polski Skład Nasion
Witold Zagółłowicz
Travessa Zacharias 5
Kurytyba — Parana

Znaczenie oglądy w życiu

Każdy chyba przyzna, że przyjemniej jest być przez ludzi mile widzianym, niż nie lubionym i unikany. Otóż pierwszym warunkiem zyskania przychylności ludzkiej jest właśnie ta ogląda, która od człowieka nie odrzuca, lecz przeciwnie, każdego do niego przyciąga. Oglądę tę, powtarzamy, daję wychowanie. Ale kto wychowania tego nie otrzymał, komu rodzice nie mieli czasu lub nie umieli go dać, ten powinien własną pracą brak ten uzupełnić. A nie jest to bynajmniej rzecz trudna; wymaga tylko dobrych chęci i pilnego na siebie baczenia. Kto chce ułożyć swój poprawić, niech się bacznie innym przygląda, niech uważa, co go w nich razi, i niech starannie sam tego unika.

Przyjrzyjmy się, na przykład, młodzieńcowi prostakowi bez układu. Najbardziej razi w nim mowa prostacka, wyrazy, któremi, jakby z upodobaniem kala sobie usta. Oto spotyka się z drugim, takim samym, jak on. Z miast go przywitać chrześcijańskim pozdrowieniem, albo choć powiedzieć: „Dzień dobry! Jak się masz Janie, czy Piotrze”, młokos ów woła zdaleka: „Wiesz, cholero, psiak... wypaliłem ostatniego papierosa, pożycz mi jednego”. „Zkąd ci wezmę? Sam, psiakość, nie mam ani jednego. Posłałem Antka do wendy ale ten szczeniak, bodaj zdechł! zgubił 500 rejsów, które mu dałem. Dostał ode mnie jucha w zęby, ale papierosy lichy wzięto”. „A to gaigan, cholera, bodaj zmarniał”.

I tak się toczy w dalszym ciągu rozmowa, i to nie tylko o rzeczy przykre, o zgubie, „Patrzej, Józiek, — mówi inny, — kupilem sobie buty. Co? piękne, psiak...”. „A toś się wystroił, do ciężkiej cholery!”

I zdaje się owym młokosom, że w tych słowach grubiańskich jest jakaś teżyzna, jakaś zachowatość, coś, co świadczy o ich wyższości nad rówieśnikami. A tymczasem jakże smutno słuchać takiej mowy, jakże ona odpycha, odrzuca od mówiącego tych wszystkich, którzy nie są do takich wyrażań przyzwyczajeni, których one razi tak samo, jak brudne, niechlujnie utrzymywane ręce, jak brudna koszula, jak robactwo rojące się we włosach. Cóż pomoże, choćby młodzieniec taki miał ręce umyte i czystą koszulę, kiedy z ust jego padają plugawo, odrzę budzące wyrazy. Kto

chce zatem nabrać oglądy, powinien odzwyczaić się przedewszystkiem od owej brudnej, raziącej mowy, przeplatanej plugawymi, a co gorsza, nieraz i bluźnierczymi wyrazami.

Ale to dopiero jeden krok, a jest ich do zrobienia bardzo wiele. Człowiek dobrze ułożony nie pluje sobie pod nogi, nie zabrzędza po długi w izbie, gdzie potem małe dzieci pełzając ścierają nieraz rączkami płwociny. Nie wyciera też nosa w palce, ale zawsze stara się mieć przy sobie czystą szmatkę, która służy mu za chustkę do nosa. Niejednemu może zdaje się, że to rzecz małej wagi, ale trzeba się zastanowić, że palce, w które się nos u-tarło, choćby obtarte potem o kapotę, pozostają brudne i dotknięcie nimi czy to chleba, czy kubka z wodą sprawia innym obrzydzenie. Cóż dopiero, gdy gospodyni idąc zagniatą kluski, albo doić krowę w taki sposób sobie pierwszej nos oczyszcza.

Człowiek bez oglądy wchodzi, do cudzego mieszkania w kapeluszu na głowie, z fajką albo papierosem w ustach, wybucha w rozmowie dziwnymi, hałaśliwymi śmiechami, zdaje się, poprostu rzyć z uciechy; gdy ma kichnąć lub kaszlnąć, nie zadaje sobie trudu, żeby nos czy usta ręką przysłonić, ale kicha i kaszle wprost w twarz innym. Gdy dostanie czkawki lub odbija mu się skutek złego trawienia, to nie stara się stłumić tych chorobliwych objawów, lecz przeciwnie, jeszcze je jakby naumyślnie uwidatnia.

Oto cząstka tych raziących obyczajów, które w człowieku tępią od dziecka rodzice lub opiekunowie, a które w braku starannego wychowania człowiek dorosły sam w sobie powinien wykorzystać, jeżeli chce nabrać oglądy, która ułatwi mu obcowanie z ludźmi.

Różnicę między ludźmi stanowi nie pochodzenie ze znanej, bogatej lub nieznannej rodziny, tylko wykształcenie i wychowanie, ale pamiętajmy także o tem, że samo wykształcenie nie wystarcza i że trzeba prócz tego oglądy, która ściera w człowieku raziące kany i chropowatości prostackich obyczajów.

PIERSI rozwinięte, wzmacnione i upięknione
Pastą Rosyjską Dr. G. Ricabala. Jedyny środek, który w przeciągu dwóch miesięcy zapewni rozwój i jędrność piersi, bez szkody dla zdrowia.

Zobaczcie świadectwa i uznania, które się znajdują przy pudełku.

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędných aptekach, drogeriach i perfumerjach w Brazylii.

Do wiadomości: Cena jednego pudełka 12\$000, pocztą—polecony 15\$000.

Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro—Caixa postal N. 1742

Z życia kolonii polskiej w Brazylii.

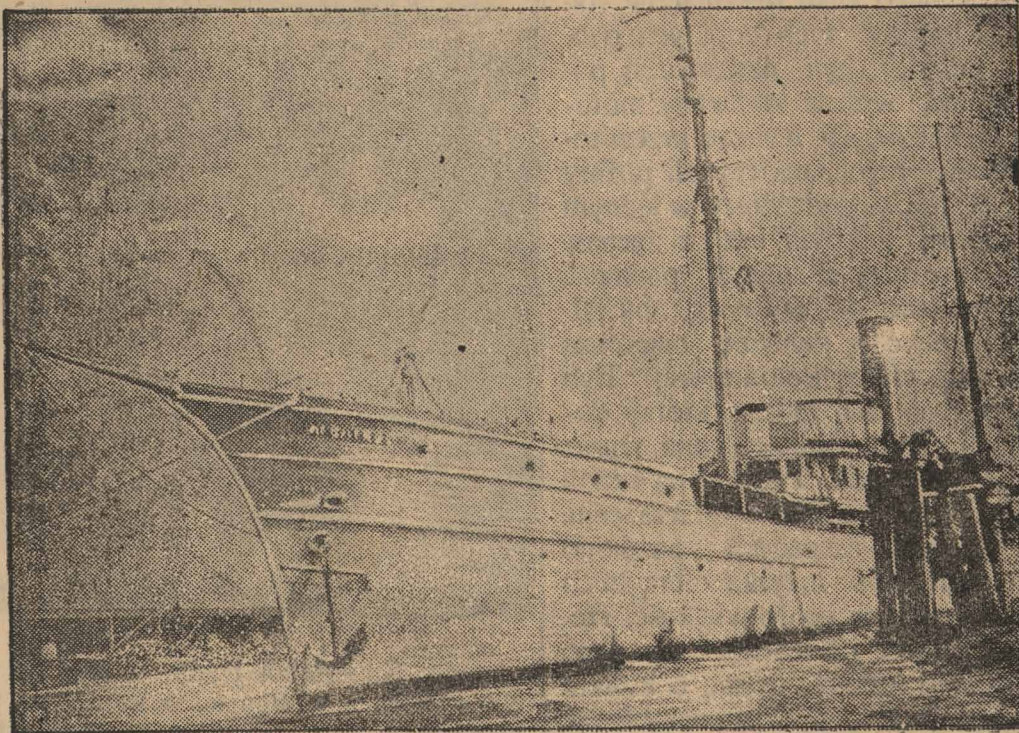
POSTĘP OSWIATOWO SPOŁECZNY NA KOLONII LAGEADO IZRAEL W STANIE RIO GRANDE DO SUL

Lageado Izrael 11 września 1928

Brak szkoły każdy powiada, a nikt nie chce zdecydować się pierwszy, aby dać krok naprzód.

I oto ciągle słyszy się to samo, a o kroku naprzód ani słyhu; narzecz po długim namyślaniu się zbudziło się z letargu kilku obywateli tutejszych i wzięło się do pracy. Z wiarą w przyszłość wzięli się do pracy i dlatego w krótkim czasie stara kaplica została rozwalona, a na jej miejscu zaczął się wznosić nowy dom dla szkoły, dziś już wykończony.

Dotychczas uczęszcza do tej szkoły, która już funkcjonuje od czterech miesięcy, 36 dzieci. Nauczyciela zgodzono w osobie Pana K. A. Pisano już w zeszłym roku w nr. 45 „Gazety Polskiej” że szkoła była rozpoczęta, ale już po dwóch miesiącach istnieć przestała, a to dlatego, że brak między nami zgody. To, co jedni zbudują, drudzy w

Zakończenie europejskiej ekspedycji.

Na okręcie ekspedycyjnym „Albatross” wybrali się do Europy amerykańscy studenci, aby nie tylko zwiedzić „stary świat”, ale „akże odbyć w nim studia; w czasie podróży odbywały się stałe kursa naukowe. Studenci ci, po przybyciu do Niemiec, przekonali się niestety, że pieniądze ich się wyczerpują. Wielu więc z nich powróciło z powrotem do ojczyzny, innych zatrzymały władze niemieckie za zaciągnięcie znacznych długów. Dumny okręt ekspedycyjny „Albatross” został w porcie przez władze sądowe zakwestjonowany.

Nasza ilustracja przedstawia opieczetowany statek

gruzy zamieniają i do dziś dnia jest to samo. Większość nasza jednak wzięła sobie do serca tę sprawę i dopóki będzie między nami grono ludzi dobrej woli, ciągle naprzód dużymi krokami będziemy szli.

W następnej korespondencji napiszę więcej.

Kazimierz Andres.

Zabijał i przywracał do życia.

W Londynie bawi już od dłuższego czasu uczony Hindus, Szewi-Rat. Miał on odczyt, podczas którego w niezwykłe zdumienie wprowadził swych słuchaczy oświadczeniem, że może przywołać do życia zwierzęta, które według poglądu lekarzy należy uważać już za martwe.

Oświadczenie to zebrani na odczyty przyjęli ze zrozumiałą nieufnością; na to jednak Hindus odrzekł, że twierdzenie swe natychmiast gotów jest poprzeć dowodami i zaraz też przystąpił do doświadczenia.

Na stole w sali odczytowej stał spory napełniony wodą zbiornik, w którym wesoło pluskały dwie złote rybki. Hindus przepuścił przez wodę silny prąd elektryczny, a gdy po paru minutach obie rybki przestały się poruszać, wyjął je z wody.

Wszyscy obecni jak najdokładniej zbadali małe istoty i doszli do przekonania, że rybki naprawdę są martwe. Jednocześnie też oświadczyli oni, że żadna sztuka nie jest w stanie przywrócić je do życia.

Hindus poczekał jeszcze z dziesięć minut, poczem znowu włożył rybki do wody i puścił przez nią prąd co najmniej dwadzieścia razy silniejszy od tego, którym ryby zabił. Po kilku minutach stała się rzecz nieoczekiwana, rybki zaczęły się znowu poruszać, a po upływie

15 minut goniły po wodzie równie wesoło, jak przed rozpoczęciem doświadczenia.

Niepomniernie zdziwionym, osłupiałym niemal słuchaczom, oświadczył Szewi-Rat, że tego rodzaju doświadczenia robić można nie tylko z rybami, lecz i ze wszelkimi zwierzętami. Próbował on mianowicie tego samego z myszami. Zabijał myszy prądem elektrycznym, by później prądem jeszcze silniejszym przywrócić je do życia.

Na dwadzieścia prób z myszami udało mu się dwanaście.

Pod koniec swego wykładu uczony Szewi-Rat dodał jeszcze, iż jest zupełnie możliwe zastosowanie wynalezionego przezeń sposobu do ludzi, którzy zostali porażeni prądem elektrycznym. Uważa on nawet, że gdyby zbrodniarzy zgładzonych ze świata przy pomocy elektryczności poddać działaniu drugiego znacznie silniejszego prądu przywróciłoby się ich do życia.

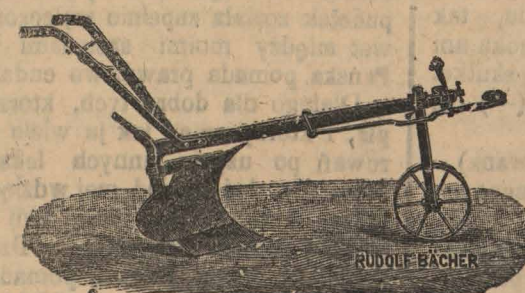
Po odczycie wywiązała się bardzo gorąca dyskusja, w której wzięli udział obecni tam fizjologowie i lekarze. Wszyscy oni zgodzili się na to, iż takie doświadczenia z powodzeniem można wykonywać na rybach, lecz wątpliwe jest, by u istot wyżej postawionych, a zwłaszcza u człowieka, można spodziewać się takich samych wyników dodatnich.

W SERCU PUSTYNI AFRYKI ZNALEZIONO WIELKIE PASTWISKO.

Victoria Falls, — Ekspedycja naukowa, złożona z sześciu białych podróżnych i uczonych, dotarła po przebyciu pustyni Kalahari do Victoria Falls. Podróżnicy ci przedarli się 1000 mil poprzez pustynię, bagniska, oraz dziewicze lasy, gdzie jeszcze nie postąpiła stopa ludzka.

Kryzys ministerjalny w Bułgarii. Dotychczasowy bułgarski prezes ministrów, Liapczew, ustąpił z powodu wewnętrznego kryzysu politycznego. Król bułgarski nie miał innego wyjścia, jak powierzyć ponownie Liapczewowi utworzenie nowego gabinetu. Jak będzie zorganizowany nowy gabinet, czy dotychczasowy minister wojny, który właściwie był przyczyną kryzysu, figurować będzie w nowym gabinecie, przyszłość dopiero wykaże.

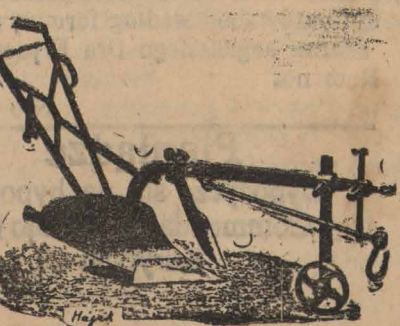
Ażeby nie tracić pieniędzy i czasu, udawajcie się wprost do domu handlowego

CASA HAKBADI

Kurytyba Rua 15 de Novembro, 96 Caixa p. 420

GOSPODARZE!

Kupujcie Wasze maszyny i narzędzia rolnicze w domu, który się specjalnie tem zajmuje i który sprzedaje pierwszorządne gatunki po cenach przystępnych! Wielki wybór części składowych.

W środku pustyni Kalahari natrafili podróżnicy na bogate i olbrzymie pastwiska, gdzie żerują stada dzikich zwierząt, żebry, żyrafy i lwy, a tylko kilku buszmanów stanowi ludność tych bogatych okolic. Tubylcy byli nadzwyczaj podejrzliwi, widząc karawany motorowe ekspedycji, a chcąc przeszkodzić ekspedycji, wszczynali pożary preri, tak, że podróżnicy w jednym wypadku zaledwie uszli z życiem. Podróżnicy ci musieli posuwać się naprzód dniem i nocą, aby tylko przebyć tę pustynię, najgorszą w całej Afryce Południowej. Byli to pierwsi biali ludzie, którzy dokonali tego trudnego nad wyraz przedsięwzięcia. Tubylcy na widok ekspedycji uciekali w przerażeniu.

W czasie ekspedycji natrafiono na suche dziś łożyska olbrzymich rzek, równych co do wielkości rzecze Zambezi, jak również zbadano pobrażę jeziora Ngami, o którym mało wie dotąd cywilizowany świat.

Troskliwym rodzicom do wiadomości

Wasze szczęście zależy od waszych dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia, zaś zdrowie będą miały wasze dzieci, jeżeli im dawać będziecie co 3 miesiące jeden słoik lekarstwa:

Lozigueira „Minancora“

nie ma równego mu lekarstwa. Jedno dziecko 11 miesięczne straciło 543111 robaków, co poświadczyło 6 osób wiarogodnych z Itaperi, w municypjum S. Francisco do Sul jest niem córka Karola J. Neuremberga tamt. proesora.

Lekarstwo to ma 4 numery jakości, zależnie od wieku. Każdy słoik stanowi jedną dawkę. Nie potrzebuje środków przeciwszczepiających, ani diety po rozwojeniu. Jest do sprzedania we wszystkich sklepach, drogeriach i dobrych aptekach. Sprzedający otrzymują dyskont (rabat) w aptece „Minancora” w Joinville.

Nie róbcie doświadczeń

Tylko słuchajcie moich rad „Lodent” jest lekarstwem niezawodnym leczącym szybko i radykalnie rany, odmrożenia, liszaje, ekzemy, zajądły, przyszczy, rany pochodzące z zacięcia, skaleczenia, oparzenia i opalenia od słońca, kontuzje, krosty, zmarszczki, pęgi, plamy, podczas brzości, świerzb, plamy skórne, odparzenia, swędzenie, wypadanie włosów, łupież, pocenie się nieprzyjemnie ukąszenia owadów. Nie jest kremem ani pomadą, lecz płynem perfumowanym antyseptycznym i zalegającym. Jego używanie przy myciu twarzy, przy kąpaniu dzieci, przy gołębieniu, utrzymuje skórę zawsze świeżą, matową. Znajduje się na składzie we wszystkich aptekach i drogeriach Brazylii. Skład główny: Rua General Camara N. 225 — Rio de Janeiro.

ZA DARMO

Wszystkim, którzy cierpią na choroby płuc jak bronchit, astmę, uciążliwy kaszel, chroniczny katar, grype lub osłabienie płuc udzielam za darmo lekarstwa, które ich wyleczy w kilku dniach. Nadesłajcie swój adres do Marji G. de Andrade, Travessa do Quartel 9, São Paulo (Cidade).

DOSKONAŁY TEREN

Jest do sprzedania 30 akierów ziemi doskonałej pod uprawę i herwalu. Na ziemi tej znajduje się 1000 drzew pinjorowych, z tych 800 o wysokości 14 cali. Ziemia ta znajduje się przy tartaku i jest oddalona 24 kilometry od stacji Palmeiry. O kupnie tej ziemi traktować należy z p. Ludwikiem Buhrem przy ul. Marechal Floriano Nr. 63.

SŁAWNY LEKARZ

Wybitny bakterjolog Dr. Ayres Maciel, po dokładnym zbadaniu powiada: Poświadczam, że przepisywałem z rzeczywistą korzyścią „Galenogal” i uznaję go jako preparat skuteczny przy leczeniu wrzodów syfilitycznych, jakoteż i innych ran, pochodzących z nieczystości krwi, a także reumatyzmu w jego rozmaitych formach. Zakam go też więcej, że nie zawiera alkoholu, tak szkodliwego. — Nie atakuje żołądka ani kieszek, i może być używany aż do skutku. Pelotas, Rio Grande do Sul (—) Dr. Ayres Maciel (firma legalizowana).

Rozważne słowa utalentowanego lekarza zasługują na uwagę, tem więcej, że jest prawdą dowiedzioną, że używanie „Galenogalu” od blisko pół wieku i to zawsze z zadziwiającymi skutkami, potwierdza, że jest lekarstwo wyższe ponad inne. — Wielkie to lekarstwo jest sprecyzowane według formuły znanego lekarza angielskiego Dra Fryderyka W. Romina.

Nro 20 P.

Pieniądże

wypożycza się na hypoteki
Rua Commendador Araujo, Nr. 313
Kurytyba

Smiertelna jazda włoskiego sportowca Materassi'ego.

Na wyścigach w Mouzie, w której już podczas wyścigów automobilowych sporo ofiar padło, odbywał się w niedzielę dnia 9 września br. bieg o wielką nagrodę Europy. Bieg ten zakończył się nieszczęśliwie. Biorący w nim udział sportowiec Materassi zawadził w biegu o jadący przed nim automobil marki „Bugatti”, skutkiem czego utracił kierunek i auto jego, po przejechaniu trzydziestego rowu wpadło między publiczność. Materassi zginął na miejscu. Automobil jego zabił 21 osób, a 42 pokaleczył.

Nasza ilustracja przedstawia sportowca przed wyścigami przy kierownicy swego automobilu.

Krakus 16.000 ton Swiatowid 16.000

Pierwsze Polskie Transatlantyczne Okręty pod polską flagą

JEDNOLITA 3-cia Klasa

Stała bezpośrednia Komunikacja z Polskiego Portu Gdyńia z Brazylią i Argentyną

Bilety derek do wszystkich miast Europy centralnej. Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a w szczególności z Polski. Informacji w języku polskim i brazylijskim udziela wyłączny przedstawiciel na Parana.

p. Theophila G. Vidal
Curityba, Rua Sao Francisco 60

PODAGENCI:

Paraguassu: Franc. Pasternak
S. Mathews: Ks. Fr. Żdziebko
Fluviopolis: J. Zawadzki e Cia
Rio Claro: Władysław Kasprzak
Iraty: Ludwik Hawryluk

Prudentopolis: Jan Sklenicz
P. Grossa: Wład. Bukowski
Marechal Mallet: Głuszczyński
Ivahy: Albin Piotrowski

PRAWDY POZYTYCZNE

P. Józef Antoni Rabello (firma legalizowana) w Ibupeba — 1-szy dystrykt miasta Joinville, powiada:

Panie Aptekarzu Goncalves. — Pośpieszam, aby Panu opowiedzieć i podziękować za wielkie dobrodziejstwo, jakie otrzymałem po użyciu Pańskiej „Cudownej Pomady Minancora”. Jest w rzeczywistości cudowna, gdyż moja żona miała ranę przez 9 lat. Nie było lekarstwa ogłaszanego, którego bym nie używał; udawałem się napróżno do wszystkich tutejszych lekarzy i już straciłem zupełnie nadzieję wyleczenia tej rany. Wspomniałem mi o Pańskiej pomadzie — użyłem jej zaledwie 3 pudełka. Skutek był zadziwiający. — Następnie poradziłem używanie jej innej osobie z mojej rodziny, która miała podobną ranę przez 2 i pół roku.

Wystarczyło do wyleczenia jej zaledwie jedno pudełko. Przed kilku dniami jedna z moich córeczek poparzyła się tak bardzo, że jej zeszła skóra razem z ubraniem. Trzeba było rany owinąć w liście bananowe. Przypomniałem sobie Pańską „Cudowną Pomadę Minancora”. W ciągu 14 dni, po użyciu 3 pudełek została zupełnie wyleczona. Nawet między moimi sąsiadami zrobiła Pańska pomada prawdziwe cuda.

Dlatego dla dobra tych, którzy cierpią, i którzy mieli jak ja wiele rozczarowań po użyciu innych lekarstw, a także aby dać dowód mojej wdzięczności, proszę Szan. Pana ogłosić mój list, — w imię szczerzej prawdy. — Dziś mam zawsze w domu Pańską pomadę.
20.11.1924

Ziemia pod uprawę

Sprzedam gospodarstwo, mające około 40 akierów ziemi pierwszorzędnej do uprawy roli. Jest na niej 500 pinjorów dobrych na belki, kamieniom, herwal, jeden dom i wszelkie urządzenia gospodarskie. Wody są bardzo dobre. Oddalenie od miasteczka Piraguara tylko jeden kilometr.

Bliszych informacji udziela A. Leal e Irmao, Piraguara — Parana.

Proszek i atramentowy

„TUCANO”

Każde pudełko daje 1 litr dobrego atramentu do pisania

Niebiesko-czarny 1 pudełko 2\$600
Czerwony 1 „ 1\$700

Czarny 1 „ 1\$600
Niebieski (dla szkół) 1 pudeł. 1\$500

Przy odbiorze conajmniej 4 pudełek przesyłka pocztowa wolna

FABRICA DE TINTA TUCANO
Caixa postal A.
Curityba — Parana

Idealne leczenie świerzba

Poszukiwano od wielu lat idealnego leczenia świerzba t. j. lekarstwa, któreby przez użycie na skórze, wyeczyło nieprzyjemną i dolegliwą w krótkim czasie, nie przeszkadzając dotkniętemu tą chorobą w pracy i życiu codziennym. Nakoniec zdołano wynaleźć to upragnione lekarstwo, które użyte na noc i usunięte z rana po kąpieli, nietylko usuwa swędzenie, ale także niszczy zupełnie zarazki świerzba. Jest nim Mitigal Bayera, płyn z łatwością stosowany i bez niedogodnych przepisów, nakazanych przy pomadach i który oprócz świerzba leczy szybko wszelkie swędzenia i niektóre zarazki skórne.

Doskonały interes

Jest do sprzedania posesja z 4 domami, blisko stacji kolejowej węzłowej i Frigorifica Matarazzo dobra dla założenia jakiegolwiek interesu. Korzystajcie z okazji.
Jaguariahyva — Parana — Teodor Kościuszko.

Do sprzedania albo do wdzierzenia wienia kilka domów i mały, dobrze zaprojektowany warsztat szewiecki z dużą klientelą. Avenida Argentina Nr. 121 (dawniejsza Avenida Portao).

Casa Globo

KURYTYBA

Rua Jose Bonifacio Nr. 12

TYLKO KROTKI CZAS!

Wielka wyprzedaż

Nadzwyczaj wielkich zapasów

OBUWIA

o bajecznie niskich cenach!

Obuwia męskie od 20\$000 w górę
Obuwia damskie od 26\$000
Obuwia dla chłopców od 14\$000
Obuwia dziecięce od 8\$000
Sandaly po niższych cenach

Tylko w domu obuwi

CASA GLOBO

Rua Jose Bonifacio
Nr. 12.

Wapno pożywne „Cura”.

W Brazylii jest pokarm bardzo ubogi w składniki soli wapniowych. Wobec tego zwierzęta, szczególnie domowe, źle się chowają i rozwijają. Gdy się da zwierzętom potrzebne sole wapienne, to już po krótkim czasie spostrzedz można u nich powiększenie apetytu i doskonały rozrost ciała. Zdrowie ich staje się lepsze, a przy regularnym dodawaniu do paszy soli wapniowych także rozwój kości ich jest przyspieszony. U młodych zwierząt zauważyć można wielką różnicę między temi, które są karmione solami wapniowymi a zwierzętami, które tych soli nie otrzymują. Doświadczyć tego można na zwierzętach każdego rodzaju. Właściciel koni wyścigowych osiągać może lepsze rezultaty, jeżeli swoim koniom już od młodych lat dodawać będzie paszy wapniowych soli. To samo stosuje się do sprzedawców mleka jak i wogóle do każdego gospodarza i hodowcy bydła. Nawet niedoświadczony człowiek może się w krótkim czasie przekonać o wartości tych podstawowych substancji.

Mając tak doskonale i dobrze spreparowane wapno pożywne, jakim jest „Cura” łatwo jest wychować silne i zdrowe zwierzęta. Preparat ten wytwarzany jest w Blumenau, w Laboratorjum chemicznym „Cura”. Fabryka ta gwarantuje, że do wyrobu nie używa żadnych szkodliwych domieszek, jak np. arsenik, który można często znaleźć w preparatach tego rodzaju. Marka „Cura” gwarantuje pod każdym względem czystość i pewność. Po licznych doświadczeniach i próbach mogą ten doskonały i tani środek każdemu polecić.

—o—

Jedynie zastępstwo Agencji: Santa Cruz, Curityba, Rua Barão do Rio Branco, 542 — (30). Próbkę każdego czasu za darmo do nabycia.

BOLE NERWOWE

choćby były one najdokuczliwsze, usuwa się one w najkrótszym czasie przez użycie

ASPIRINA

Ten idealny środek nietylko usmierza wszelkie bóle, ale nie działa szkodliwie na serce i nerki.

Aby uniknąć naśladownictw, należy zwracać uwagę na to, aby każda tabletką, tubką, „Enveloppe” i „Disco” posiadała

KRZYŻ

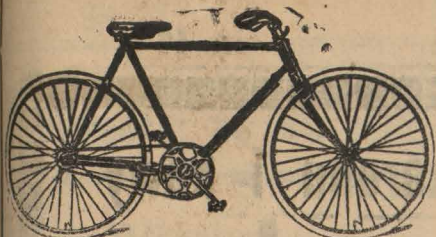
BAYERA

BÓL W PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBOW
NEURALGIA
Cięcie brzuszne
UDERZENIA
BÓL USZOW
ŚWIEŻE RANY

BALSAM
Santa Helena

D'o nabycia we wszystkich aptekach

CASA INDIAN

Poszukajcie „Prasdocimo” w Casa Indian jeżeli chcecie nabyć dobry rower. Posiada na składzie wszelkie części składowe i dodatki Kurytyba rua Barao do Serro Azul 3 Parana

Wielki wynalazek dla kobiety Fluxo-Sedatna

KOBIETA nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO-SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach. KOBIETA nie utraci życia z powodu porodu. KOBIETA nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólesci. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa. KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie periodu, wyciek, białe upływy, niedostateczność u dziewcząt. Panie w wieku 45 lat muszą unikać obrzmienia (napuchnięcia), reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przejawu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA. Jest ona przepisana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

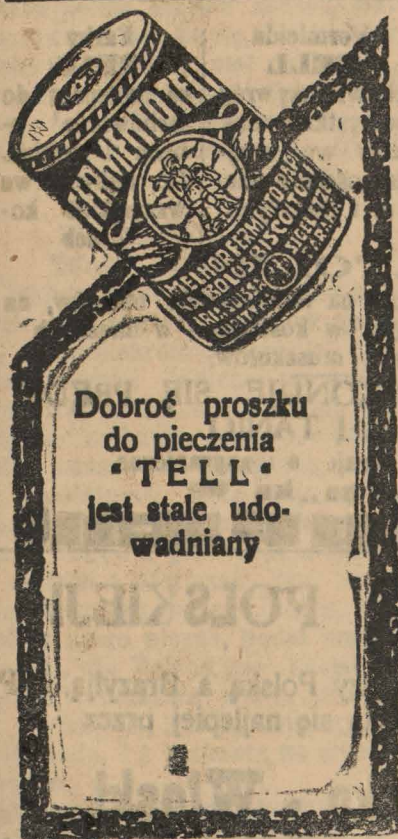
Koloniści z okolicy Kurytyby

Przyjeżdżając do miasta odwiedźcie

Jana Kubisa przy ulicy S. Francisco 55 Ma na składzie wszelkie towary kolonialne i tytoniowe oraz napoje. Można też dostać śniadania, ciepłą kawę i smaczne przekąski. **Swój do swego**

DR. CARLOS HELLER

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach. Praktyka ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów, Klinika dla dzieci. Leczy sztucznymi promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja: Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki, łącznie piątki wieczorem od 8 do 9)

Dobroć proszku do pieczenia „TELL” jest stale udowodniana

TEREN NA SPRZEDAŻ

Sprzedam od 300-400 akierów dobrej ziemi całkowicie lub częściowo w cenie po 250\$ za akier nadającej się pod uprawę: ryżu, kukurydzy, pszenicy, żyta, cziny cukrowej t. p., na kolonii Yvahy leżącej przy drodze idącej z P. Grossy do kolonii „Candido de Abreo”. Klimat zdrowotny, teren obfituje w dużo rzeczek. Sprzedam również dom na „Wendek” z 5 ak. ziemi również w tem samym miejscu. Bliższych informacji udziela Jan Trąbkiewicz Yvahy - Parana.

Z końcem września br. odbyło się poświęcenie nowego budynku Towarzystwa Antropoficznego w Dornach w pobliżu Bazylii w Szwajcarii. Niezwykła ze względu na podziwiania godny kierunek linii, budowa betonowa zawiera rozmaite oddziały artystyczne i naukowe, a między niemi i scenę.

Ziemia na sprzedaż!

Sprzedaż się w LOTACH bardzo urodzajną ziemię do sadzenia oraz ziemi z herwalem po cenach bardzo niskich. Ziemia ta jest własnością

Fazenda „Santa Leocadia”

położona przy linii kolejowej SAO FRANCISCO w MUNICIPIUM OURO VERDE—SANTA CATHARINA nad brzegiem rzeki IGUAÇU w miejscowości spławnej o ruchu okrętowym. Sprzedaż załatwia się z przepisem legalnym. Ziemia ta jest zupełnie wolna od ciężarów i legalna. Miejsce jest również bardzo zaludnione i posiada stację kolejową, światło elektryczne, szkołę, kino i t. d.

FAZENDA „SANTA LEOCADIA” ma wygodne drogi komunikacyjne bo oprócz drogi kolejowej, która ją przecina przez 11 kilometrów, ma jeszcze 5 kilometrów dalszej drogi wozowej, która ułatwia przewóz do miejscowości sąsiednich. Informacji udziela:

Dziecinny & Cia, w Santa Leocadia

lub w KURYTYBIE—CAIXA DO COREIO 105

Rua Sao Francisco N: 27—piętro

lub u PROKURATORA w OURO VERDE, w BANCO NACIONAL DO COMMERIO, który jest upoważniony do odbierania pieniędzy za ziemię oraz do podpisywania wszelkich dokumentów sprzedaży.

Triumf zupełny nad syfilisem

Jako przykład i poradę dla tych, którzy cierpią na choroby na tle syfilitycznym, oświadczam z najlepszą chęcią, że cierpiąc bardzo przeszło dwa lata na nieznosną wrzodę na jednej nodze, na straszne bóle głowy, bólesci w całym ciele, szczególnie w stawach i już straciwszy wiarę w lekarzy i wszelkie środki lecznicze, zacząłem używać oświeconego „GALENEGALU” i z wielkim zdziwieniem moim i tych, którzy znali przykry stan mego zdrowia, zostałem wyleczony radykalnie po zażyciu zaledwie 8 flaszek, co można sprawdzić na fotografiach, które dołączam. Pozostaje mi tylko oświadczyć Sr. Panu, że nie znajduję słów aby Mu wyrazić godnie moją wdzięczność i prosić o opublikowanie tego mego listu dla dobra ludzkości. Pelotas, Rio Gr. do Sul (—) Maria Rosa Tavares (Firma legalizowana)

Największy niszczyciel syfilisu i reumatyzmu

„Galenegal” był jedynym, który był klasyfikowany na Wystawie „Centenario” jako preparat naukowy i który zasłużył sobie na najwyższą premję „Dyplom Honorowy”, który rzadko bywa udzielany i na co nie zasłużył sobie żaden inny preparat, czyszczący krew. Nabyć go można we wszystkich aptekach i drogeriach w Brazylii i republikach południowo-amerykańskich, N. 19 Ap. Pozwolenie Nr. 211 z 2-10-1917 W Kurytybie nabyć go można w drogeriach: Suissa i Minerva.

Zjedzone aż do dna. Był to...

Śmiało w to wierzyć można, bo „rzadko” smakuje dzieciom co innego jak PUDDING OETKERA. W rzeczywistości, matka nie może dać swoim dzieciom coś lepszego. Liczne rodzaje smaku i aromatu PROSZKOWO OETKERA jakoteż różne sposoby zaprawiania jak np. sosem mleczno-waniliowym Dra Oetkera, sokiem malinowym, owocami i t. d. — umożliwiają bogate zmiany potraw. Wielka korzyść, szczególnie dla dzieci, leży w tym, że DRA OETKERA PROSZKI PUDDINGOWE (z smakiem waniliowym i migdałowym) zawierają potrzebne dla rozbudowy ciała przedewszystkiem dla wytwarzania krwi tak ważne sole mineralne. Oprócz tego jest mleko jako dodatek do tych smacznych deserów bardzo wartościowe

WIELKA ILOŚĆ PRZEPISÓW na ulubione desery puddingowe i galaretowe zawiera nowa, z barwnymi ilustracjami zaopatrzona KSIĄŻKA PRZEPISÓW DRA OETKERA, w której podano także inne dobre przepisy do pieczenia ciast i tortów. Książkę tę wysyła się każdemu za darmo

Agenci

Kierski & Woźniak

KURYTYBA—RUA COMMENDADOR ARAUJO 271

Prawdziwy Peitoral de Angico Pelotense, którego skutek jest już dostatecznie znany i używany zawsze z uznaniem i niezaprzeczonymi korzyściami. Ja, niżej podpisany, poświadczam, dla dobra ludzkości, że mianem syna cierpiącego od czterech lat na bronchit astmatyczny, który został wyleczony radykalnie cudownym lekarstwem „Peitoral de Angico Pelotense”. Serra dos Tapes, 25 listopada 1918 (—) Joaquim Jesse da Cruz.

Poświadczam w imię prawdy i dla dobra wszystkich cierpiących na Peitoral de Angico Pelotense jest potężnym w swoim rodzaju preparatem dla leczenia kaszlu, zakażenia i bronchitu i jako takiego używałem zawsze Peitoral de Angico Pelotense gdy zastąpił on dotychczas moją rodzinę, utrzymując zawsze jak najlepsze rezultaty. I jako dowód uznania dla Peitoral de Angico Pelotense wydaję niniejsze świadectwo i podpisuję je z prawdziwym zadowoleniem. Pelotas, 28 listopada 1917

Joaquim Kraemer

Potwierdzam powyższe świadectwo

Dr. E. L. Ferreira de Araujo

(firma legalizowana)

Pozwolenie Nr 511 z 26 marca 1906

Skład główny: DROGERIA NEQUEIRA — PEL-TAS Do nabycia w następujących drogeriach W Kurytybie: Drogerie Siegel, Etzel, Minerva, Andre de Barros etc. w Florianopolis: Hoopke Irmão, Paulino Hora, Rodolpho Pinto da Luz, Jose Christovam de Oliveira, w Joinville: Henrique Jordan, etc. w Parana: Alberto Voiga Cia etc.

FABRYKA LUSTER

SALOMAO GUELMANN

Kurytyba, Ulica 24 de Maio N. 32

Lustra z kryształu, półkryształu i zwyczajnego szkła zawsze na składzie. Wielki zapas rozmaitych szkła do okien wystawowych, szyb samochodów i t. p. Stare zwierciadła obkłada się na nowo.

Niskie ceny.

SZEWIECTWO „CENTRAL”

poleca w wielkim wyborze

— obuwie —

doskonale i mocno zrobione dla panów, pań i dzieci po cenach jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba — Travessa Zacharias N. 1 blisko polskiego składu nasion p. Żongolowicz

Największa fortuna na świecie

Taka fortuna, którą rodzice powinni przekazać swoim dzieciom, jest w następującym świetnym trojgwie: Art. 1: Czytać, Pisać, Rachować, Art. 2: Kochać prawdę zawsze a Ojczyznę aż do śmierci. Art. 3: Zapoznać ich z dobrodziejstwami „Tomady Minicorne”. Nigdy nie istniała jej równa dla leczenia ran (nawet u zwierząt) egzem, pryszczów, odmrożeń, zakażeń krwi etc. — Apteka „Cruz” w Avaru wyleczyła nie ranę, której 914 nie zdołał uleczyć. Mamy setki podobnych wyleczeń. Doskonały podkład dla podur. Wydektania i wybielenia cery i zapobiega plamom, pryszczom, etc. § jedyny: Gdy wszyscy ją poznają, stanie się lekarstwem o wielkim sukcesie. Jest do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach w Brazylii

Ziemia pod uprawę

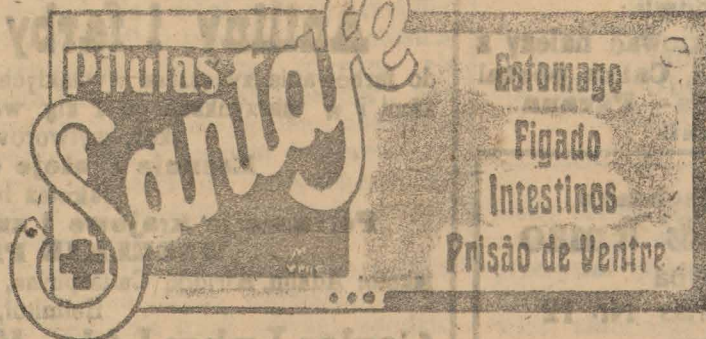
podzielone na loty, przy dobrych drogach wozowych i blisko stacji kolejowej sprzedaje korzystnie z pewnymi tytułami własności

Henrique Stahlke Filho

Campo do Tenente Parana

Osiedlono już 50 rodzin polskich.

Piszcie po bliższe informacje.

Jedyni zastępcy F. DA SILVA NEVES & CIA Rua Buenos Ayres 273 RIO DE JANEIRO Do nabycia w wszystkich aptekach

LEKARZ LALEK

FRANCISZEK SKLENICKA — KURYTYBA

UL. BARAO DO RIO BRANCO 402

poleca swój bogato zaopatrzony skład lalek, zabawek, artykułów

podarunków na gwiazdkę, ozdób na choinkę i t. p. Ma zawsze na składzie włosy i peruki dla aktorów teatralnych, dla pań i panów

Mówi się po polsku!

Księgarnia i Drukarnia

Antoni Rydygier & Cia. Limitada

RUA BARAO DO SERRO AZUL N. 6 CURITYBA

Księgarnia: Książki w językach: polskim, portugalskim i francuskim. Książki szkolne i pomoce naukowe dla szkół polskich i brazylijskich. Materiały piśmienne oraz książki handlowe dla wszelkich biur

Słownik Polsko-Portugalski

Drukarnia: Przyjmuje się zamówienia na roboty drukarskie i wykonywa się natychmiast po cenach bardzo niskich, w językach polskim i portugalskim. Dewocjonaljas: Rozdaje, książeczki do nabożeństwa krajowego i zagranicznego wydawnictwa: Figury, figurki, krzyżyki, obrazki, medaliki i t. d. Posiada na składzie Elementarzo K. Lecha.

ELIKSIR „NOGUEIRA“

jest używany skutecznie w następujących chorobach:

- skrofuly
- bubony
- zapalenie macicy
- cieczenie z uszu
- wytwór
- fistula
- raka syfilitycznego
- pryszczki
- biało upławy
- wrzoły i narośle
- awierzb
- reumatyzm
- plamy skórne
- niedomagania wątroby
- bóle w piersiach
- narośle na kościach
- pulsowanie tętnic
- i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.

Wiele skuteczny środek oczyszczający krew!

Dr. Alipio de Campos
Lekarz i Chirurg-Dentysta

Kurytyba
Praca Cel. Eneas N. 71
Godziny przyjęć:
od 2 do 5 po południu

Dominik Kurecki

Polski zakład krawiecki
przy ul. Dr. Muricy Nr. 61
Wielki wybór materiałów na ubranie.
Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.

Robota gwarantowana
CENY NISKIE.

Fabryka cukierków

AURORA
Józefa Kulę

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmeli owinięte w papier („ballas“) we wszystkich odmianach.
Ul. Martin Affonso N. 100
Kurytyba—Parana—Brazil

Jacek Dromlewicz

Lekarz-Dentysta.
gdy sztuczne z podniebieniem i bez w ziole i kauczuku. Piombowanie
wymowienie zębów bez bólu.
Robota pierwszorzędna Ceny przystępne
ul. Riachuelo n. 8. w Kurytybie

Tedeschini & Irmãos

Fabryka ciast pożywnych, faby kukurydziane i kawy mielonej.
Wielki młyn do maki żytniej.
Aven. 7 de Setembro 242—245

Ziemia do sprzedania

są w miejscowościach Baracão i Santo Antonio na granicy Argentyny, w stanie Parana, dla kolonizacji, po cenach bardzo tanich. Ułatwia się spłatę.
Ziemia są bardzo odpowiednie do uprawy zboża wszelkiego gatunku i obfitują w herwale, drzewa pińjorowe i budulcowe. Klimat bardzo zdrowy i odpowiedni dla hodowli.

O nabycie ich traktowa należy z p. Jaymem Moss, Caixa postal 324—Kurytyba—Parana—Brazil

Casa Daitchman
Mauricio & Irmão

Kurytyba
Praca Zacharias Nr. 12
poleca
MEBLE WSZELKIEGO
RODZAJU
z własnej fabryki
jako to bufety, stoły, krzesła, łóżka, materace i t. d.
po cenach najniższych

Dom obuwi

ANTONIO MARTES
Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy mercedzie)
sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite lasony
Przyjdzie i przekonacie się

Porady lekarskie
darmo

Każda osoba może otrzymać wskazówki do leczenia swej choroby. W tym celu należy wysłać czytelny adres w kopercie z marką i wyjaśnieniem symptomów swej choroby, wieku, zatrudnienia dotychczasowego leczenia — pod adresem: Caixa Postal Nro 2398 „Medico“, Rio de Janeiro.

Kancelarz państwa niemieckiego w Genewie.

Kancelarz Hermann Mueller który jako reprezentant Niemiec w Radzie Ligi Narodów, przedstawiał Niemcy jako państwo rozbrojone i pragnące ogólnego pokoju, czemu jednak w energicznej mowie zaprzeczył francuski minister spraw zagranicznych, Briand, twierdząc stanowczo, że Niemcy nie są narodem rozbrojonym

Kliska nasza przedstawia Muellera, podczas spaceru w Genewie w towarzystwie sekretarza stanu Puendera (na lewo).

Casa de Saude»Sao Francisco«**Dom Zdrowia -- Klinika prywatna****Dr. Jorge Meyer Filho**

Kurytyba, Ulica São Francisco 25

Na nowo urządzona, nowocześniejsza klinika. — Największa czystość.

Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne.

Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.]

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastępowanie sztucznego pneumothorax przy osobach cierpiących na płuca.

GODZINY PRZYJĘĆ: od 10 do 11.30 i od 4 do 6 godz.

WIELKI SKLEP POLSKI**MARCINA SZYNDY i Ska**
PLAC TIRADENTES N. 19

ma zawsze na składzie: mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą, „cukie ryż, sól, śledzie, śliwki, rodzenki i konserwy owocowe.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki z najlepszych gatunków krajowe i zagraniczne
Kupuje produkty rolne jakoto: kukurydzę, fasole, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

SPEDAŻ NA KOLONJE HUTOWNA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE

Posiada filje w Thomas Coelho i Araukarii

Fabryka posadzek i płyt**kamiennych****JAKOBA THOMMENA**

Pracownia i skład przy ul. Visconde de Guarapuava, 47
Kurytyba — Parana — Brazylja

Pierwszorzędna pracownia ozdób budowlanych (ornamentos para construcção). Wyroby artystyczne z marmuru sztucznego, granitu, mozaiki etc. etc.

POZIOMKI I OZDOBY DLA GROBÓW

PIWO MARKI „CRUZEIRO“**dla smakoszy!**

Nasze gatunki: Cruzeiro Pilsen, Pombo, Cometa, Cruzeiro Ciemne, szops.

Aniliny i farby niemieckie „Bayer“

do farbowania zwłaszcza wybitnych rzeczy, w paczkach z osobnymi wskazówkami i w skrzynkach po 1 kg. we wszystkich kolorach — do ubrań, kapeluszy, skór, wytworów roglinnych i napojów.

Esencje i oleje do fabrykacji limonad

jakoteż likierów, i lekarstw

Perfumerie krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze

WSZELKIE PREPARATY BAYERA

jakoto: Adalin, Afridol, Cafiaspirina, Candiolina, Coryfin, Eldofarm, Espirosal, Belmitol, Mitigal, Iuvannin.

Carlos Luhm Ltda, Kurytyba ul. Riachuelo 161

Dr. Antoni Bydygier (Ruediger)**Kurytyba**

Prof. Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) specjalista w chirurgji, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (narożnik rua Ratcliffe) od godz. 8 do 5.

BRONCHITINA
„CHAVES“
O VERDADEIRO ESPECIFICO DAS
TOSSSES

Polska fabryka makaronu i kawy**Sao Miguel**

FIRMY GONTARSKI I SKA

Kurytyba Ulica Iguassu N. 246

Telefon N 489 Skrzynka pocztowa 278

Poleca swoje wyroby w najlepszym gatunku

Mieczysław Gosławski**Chirurg-Dentysta**

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki.

Wymowienia i leczenia zębów bez bólu.

Od 8 do 11 i od 1 do 7

Rua Dezembargador Motta N. 6

CASAMETAL

Jose Hauer, Junior e Cia

Kurytyba

Rua 15 de Novembro Nr. 44

Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach śrub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów

Wszelkie rodzaje rzemiosła i maszyny

Oleje, szkła, drud gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t.d
Nadchodzą codziennie transporty pługów

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL, ETZEL E CIA.

KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 98

Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemann.

Fermento TELL Najlepszy środek do robienia ciasta i pieczywa różnego rodzaju. Recenty za darmo	Xarope „Baby“ Pewny i zagwarantowany środek na silny kaszel, przeziębienie, influencję, grype, kokiuz i t. p.	Vermicida TELL Największy wróg wszystkich robaków we wnętrznościach dzieci i dorosłych	Farby TELL są najlepsze do farbowania ubrań i sukien. Do nabycia we wszystkich kolorach
--	---	--	---

REUMATOLIN

Bardzo dobry środek na reumatyzm, na wzmocnienie nerwów, na ból zębów i wogóle wszystkie bóle w kościach i w mięśniach części ciała czyli muszkułów.

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDK

SUMIENNIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne

Mówi się po polsku

DO KOLONJI POLSKIEJ

Stosunki Handlowo Bankowe między Polską a Brazylią. — Przesyłkę pieniędzy uskutecznia się najlepiej przez

Bank Francusko - Włoski

Rua 15 de Novembro — Róg 1 de Março — Kurytyba Parana

Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko Bank francusko-Włoski, podejmuje się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty zwykłe za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na rachunek importujących towary lub eksportujących.

Bank francusko-Włoski ułatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem, ułatwi kupna i sprzedaż, przechowuje i zarządza papierami wartościowymi, przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.

Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.

„A Propagandista“ — 1959

Wiadomości ze świata

Włochy

WŁOCHY ŁÓDZI PODWODNEJ

Na morzu Adriatyckim w okolicach miasta nadmorskiego Polimada włoskich okrętów wojennych odbywała ćwiczenia w obronach wojennych. Podczas tych obron jeden okręt najechał dziobem na łódź podwodną, oznaczoną literą F. 14, w chwili gdy łódź tylko zanurzała się pod wodę. Złamana łódź opadła natychmiast na dno morza i nie mogła wypłynąć na powierzchnię, choć woda nie napełniła całego wnętrza. Załoga łodzi podwodnej została zamknięta w pułapce bez wyjścia. Morze w tym miejscu było tylko 40 metrów głębokie, więc łódź została opuszczona 4 ch. nur. udało im się założyć rurkę pomową, przez którą pompowano do łodzi świeże powietrze. Nie udało się jednak od strasznej śmierci 27-ku ludzi załogi, zamkniętej we wnętrzu zatopionej łodzi. W ciągu kilku godzin podwodnych jest zamknięta duża ilość silnie żrących kwasów, zamkniętych w odpowiednich naczyniach. Kiedy łódź została pograżona pod wodą i silny benzynowy nie może pracować, kwasy te są potrzebne do wytwarzania prądu elektrycznego do poruszania maszyn, czy też do wytwarzania sztucznego powietrza do oddychania. Ołóż wskutek wydobywania żrących kwasów w przechowywanej łodzi porożewiały się i zaczęły żreć żelazne ściany statku. Od tego zaczęły wydzielać się duszące gazy i wszyscy zamknięci ludzie wolna podusili się. Dopiero po 24-ech godzinach, przy pomocy kurków i odpowiednich dźwignów okrętowych, wyciągnięto łódź na powierzchnię morza i doprowadzono do przystani okrętów wojennych w Poli.

Bułgaria

BULGARJA NIE MOŻE CZY NIE CHCE ZDUSIĆ REWOLUCJI.

Rząd bułgarski otrzymał zapewnienie ze strony Anglii i Francji, że z chwilą, gdy tylko zdławi organizację rewolucyjną w Macedonii, otrzyma pożyczkę. Echem tej obietnicy było aresztowanie kilku rewolucjonistów macedońskich i kilka starć pomiędzy regularnymi wojskami bułgarskimi i bandami zorganizowanych band rewolucjonistów, ale i na tem się skończyło. Jakże będą tego następstwa trwać, póki nie rozbije rewolucyjnej organizacji w Macedonii, która może być w przyszłości zarodkiem nowej wojny na Bałkanach, a znowu bez pożyczki zagranicznej rząd Bułgarii nie długo się utrzyma.

Hiszpanja

NIE ZGNIĘCIONO RUCHU REWOLUCYJNEGO.

Ruch rewolucyjny w Hiszpanji który miał na celu obalenie obecnego rządu dyktatorskiego De Rivero nie został jeszcze zupełnie zgłuszony, chociaż aresztowano kilka tysięcy osób, jak się tu dowiadują. Rząd hiszpański, wprowadził ostrą cenzurę wobec czego brak formalnych wiadomości co do rozmiaru wykrytego skisku rewolucyjnego.

Szwajcaria

RADA LIGI NARODÓW MA TRZECH NOWYCH CZŁONKÓW.

Hiszpanja, Wenezuela i Persja zostały wybrane niestałymi członkami Rady Ligi Narodów.

Litwa

LITWA GODZI SIĘ PERTRAKTOWAĆ.

Na skutek presji ze strony Ligi Narodów, Litwa zgodziła się po buńczucznym wystąpieniu, wszcząć znowu bezpośrednie pertraktacje z Polską w sprawach spornych. Powszechnie sytuacja uważana jest za pomyślniejszą. Między Polską a Litwą doszło do porozumienia.

nia co do miejsca i daty. Konferencja odbędzie się 30 go listopada w Królewcu. Uchwała ta uważana jest za znaczny krok naprzód.

Publiczne podziękowanie składamy niniejszym Szan. Panom: Drwi Sz. Kosobudzkiemu i Drwi W. Lima za szczęśliwe i umiejętne dokonanie operacji na małej naszej, Franciszki Dodatko.

Kurytyba, 15.10.1928]

Rodzina.

Wiadomości z Polski

ŚMIERĆ ZASŁUŻONEGO ARTYSTY DRAMATYCZNEGO KAZIMIERZA KAMIŃSKIEGO.

Dn. 10 września o godz. 4.30 zmarł w Warszawie jeden z najznakomitszych aktorów polskich Kazimierz Kamiński. Choroba artysty trwała przeszło 2 tygodnie. S. p. Kazimierz Kamiński, zapadł na zapalenie płuc, przy którym wydarzył się niesłychanie rzadki wypadek dostania się skrzepu krwi do nogi. Wywołało to gangrenę, której mimo amputacji nogi nie udało usunąć. Podczas 2 tygodniowej choroby wysoka gorączka nie opuszczała chorego ani na chwilę. Nad lożem chorego czuwała żona, dwaj synowie, lekarz dr. Stefanowski i dwie pielęgniarki. Agonia rozpoczęła się o godz. 3, trwając przeszło półtorej godziny. Przyjaciele zmarłego opowiadają, że gdy chory zgadzał się na amputację nogi, wyliczał te sztuki, w których mógłby grać jeszcze bez nogi.

W „Weselu” Wyspiańskiego, które dnia 11 listopada br. będzie wystawione w teatrze miejskim „Guayra” w Kurytybie, sp. Kazimierz Kamiński grał przed 17 laty rolę „Stańczyka”.

POLSKA UZYSKA DOSTĘP DO MORZA CZARNEGO.

Członek delegacji bułgarskiej do Genewy, prezes Izby Handlowej polsko-bułgarskiej, poseł Wasiljew, oświadczył, iż po ukończeniu prac

Ligi, przybędzie do Polski z wyścigką parlamentarystów i polityków bułgarskich.

Oświadczył on, iż Bułgaria znalazła w Polsce szczerego przyjaciela, i do rozwoju stosunków z Polską Bułgaria przywiązuje wielką wagę.

W porcie Warna przyznano będzie Polsce wolna strefa i w ten sposób Polska uzyska dostęp do Morza Czarnego, a w dalszej konsekwencji powstać może wielki szlak handlowy Gdynia — Lwów — Bukareszt — Raszczuk — Warna. ROZBÓR POLSKI BYŁ NAJWIĘKSZĄ ZBRODNIĄ — MÓWI LORD PHILIPMORE.

Prezydent Mościcki przyjął na audjencji członków Kongresu Międzynarodowego Prawa pod przewodnictwem prof. Cybichowskiego, a następnie był urządzony bankiet ku czci członków Zjazdu przez polskich uczestników. Przemawiając w imieniu angielsko-amerykań-

skiej delegacji lord Philipmore powiedział: „Byłem wychowany w tej tradycji, że największą zbrodnią przeciw międzynarodowemu prawu, popełnioną w czasach cywilizacji, był rozbiór Polski. Nic dziwnego, że duch samodecyzji, o którym mówił Wilson, naprowadził Was do upomnienia się o prawo utworzenia znowu wielkiego i jak wie-rzę, prosperującego i miłującego sprawiedliwość kraju. Kiedy przypomniał sobie liczbę lat spędzonych na rozmaitych konferencjach, celem zapobiegnięcia wojnie i katastrofie wszystkich naszych nadziei, czuje, że z wielkim trudem budujemy system pokoju i sprawiedliwości prawie zdruzgotane w r. 1914. Gdy zbliżam się do końca długiej kariery, czuję wielką satysfakcję w przybyciu do kraju, który mogę nazwać Odrodzeniem Międzynarodowego Prawa.”

Brinda na trybunie w Lidze Narodów.

Najnowsze zdjęcie francuskiego ministra spraw zagranicznych Brianda podczas jego pióropiennej mowy wygłoszonej w Lidze Narodów w odpowiedzi na kanclezwini niemieckiego Mullerowi, który przedstawiał Niemcy jako państwo „rozbrojone”.

DUCH PUSZCZY

Opowiadanie z amerykańskich „borów” WEDEŁUG DRA BIRDA Opracował W. L. Anczyo.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Wódz trzymał na siodło przed sobą kity, która ręce wyciągała w tę stronę, gdzie się jej brat znajdował. Wkrótce potem drzewa zakryły odzianą, uprowadzając Edytę. Piankishaw przez chwilę jeszcze stał na brzegu, potem, wydawszy ostatni okrzyk połączony, zapuścił się w głąb puszczy, wiodąc za sobą nieszczęsnego Forestera.

ROZDZIAŁ XIII.

Woda ognista.

Ból, jakiego jeniec doznawał od krępujących go rzemieni, był tak gwałtowny, że kilkakrotnie zemdał. To opóźniło pochod Indian i w końcu skłoniło ich, że mu więcej zdołali. Nie było to, ale z obawy, żeby nie umarł w drodze, zaczęli mu okazywać, nieco więcej współczucia. Kilka razy nacierali obrzmiałe jego ręce wodą, obłożyli lekką ranę na głowie pomadkami ziołami i obwiązali mu czoło chustką. Nakoniec jeden z Indian, idąc obok niego pieszo, podał mu kubek wódki, ale Roland nie chciał go przyjąć. Piankishawa wiele to ucieszyło: pochwylił kubek, nieprzyjęty przez Rolanda, i z rozkoszą go wychylił, mówiąc:

— Dobrze! Piankishaw kocha białą twarz, bo mu nie robi szkody w wodzie ognistej. Od tej pory Piankishaw zaczął obchodzić się z jencem bardzo przyjaźnie: zarządził mu prawdziwe pielęgnowanie z obawy, żeby nie umarł, ale wciąż z nim gawędził, chociaż kapitan mało go rozumiał, bo mówił bardzo repersutą angielską. W końcu Indianin tak się rozczulił, że zaczął klepać Rolanda po ramieniu i przyrzekł mu uroczyste, iż za powrotem do swojej siedziby przysposobi go wobec całego pokolenia za syna.

Uczucia te jednak były bardzo niestrawne, a zależały głównie od czarującej baryłki z wodką, do której stary człowiek częściej sięgał, aniżeli sobie tego życzył jego towarzysze. Ile razy pościągwał haust, był w najednietym humorze, ale po upływie jakie-

goś czasu wpadał we wściekłość, podnosił siekiere i byłby zabił ukochanego syna, gdyby mu nie przeszkodził dwaj dzieje.

Robili mu oni ciągłe wyrzuty, że pije wodę ognistą, że upijanie się nie jest godne wielkiego wodza. Piankishaw słuchał tych wymówek cierpliwie i uznawał ich słusność, ale baryłka wywierała magiczny wpływ na dziecko. Podobnie jak ryba, krąząca około wędki, chociaż z doświadczenia świadoma, że jej zgubę przyniesie, jeżeli połknie przynętę, nie umie się oprzeć pokusie, tak stary wódz po jakimś czasie z podwójną chęcią chłoniął zabójczy napój.

Gadaliwość jego zwiększyła się wówczas: raz opowiadał swoje czyny wojenne i myśliwskie, to znowu rozwodził się nad cierpieniami, jakich w swoim życiu doznawał, a najbardziej używał się nad stratą swego syna, którego mu biali barbarzyńcy zabili.

— Tak, tak — mówił z głębokim żalem — Białe Sokoły był dobrym strzelcem, kładł trupem srogie niedźwiedzie i rąca jelenie, w jego wigwamie unosiła się zawsze won świeżo upieczonej zwierzyny. Białe twarze zamordowały Białego Sokoła i zdarły z jego głowy pęk włosów, zdobnych różnobarwnymi piórami. Oczy jego zamknięte nie śledzą już pantery w legowisku, a dzielną ręką łuku nie napręża...

Zza zakręciła się w oku starego wojownika, ale otarł ją szybko, jako niegodną męża, i mówił dalej:

— I dlaczegoż blade twarze opuszczają rodzinna ziemię? Pocóż przebywać wielką wodę słoną na skrzydłach tych łodziach? Poto, żeby mordować czerwonych ludzi, wydzierać im ziemię, którą Wielki Duch przeznaczył im na mieszkanie, a potem nazywając nas zbójcami, że bronimy naszych wigwamów. Czerwone twarze nie wdruga do krainy białych, ani palą ich wiosiek. Znać Wielki Duch opuścił swoje dzieło!

Po tych słowach, wyrzeczonych z niezmierną boleścią, Piankishaw znowu sięgnął do baryłki, szukał pokrzepienia w ognistej wodzie. Nakoniec wódka zamroziła zupełnie głowę wodza indyjskiego; zaczął się chwiać na siodło, a że mu strzelba wydawała się ciężką, oddał ją do niesienia jencowi. Roland pochwylił ją skwapliwie, ale odebrał mu ją natychmiast jeden z pieszych Indian, uważając za rzecz

niebezpieczną zostawić broń w ręku niewolnika.

Staremu Piankishawowi było zupełnie obojętne, kto mu ułżył ciężaru. Usadowił się wygodnie na siodło i gawędził, płakał lub śpiewał indyjskie pieśni naprzemian, albo też kiwał się, drżąc z odurzenia. Nakoniec sen go całkowicie owdławił, a gdy koń, nie czując wędzida, zatrzymał się i pozostawiał obryzgać liście krzewiny, Piankishaw stracił równowagę i zwał się na ziemię.

Obydwaj Indianie, okazujący już od pewnego czasu niezadowolnienie, wpadli w gniew. Jeden z nich porwał baryłkę z wodką i roztrząsał ją o kamień, a ognista woda rozlała się szeroką strugą na drodze.

Piankishaw, zbudzony upadkiem, leżał na ziemi, nie mogąc się podnieść; lecz widok zmarnowanego napoju wrócił mu siły. Perwał się z ziemi, a pochwywszy strzelbę z rąk jednego z Osagów, zaniemnił doładować przeszkożdzić, przyłożył koniec lufy do łoża konia i strzałem wydarł mu życie.

— Przeklęta szkapa białych twarzą! zrzućta wielkiego wodza na ziemię! — krzyczał Piankishaw — niechaj zdycha, jak pies nieczysty.

Postępek ten oburzył jeszcze bardziej młodych Indian, zaczęli mu złorzeczyć; on nawzajem wymyślał im, że rozleli wodkę; żwawa kłótnia roznamiętniła obie strony; a gniew Indian skrupił się na błędnym jencu.

Dobre usposobienie starego wodza dla Rolanda całkiem znikło; zaczął wyzywać go najobelżywszymi wyrazami. Dwaj towarzysze Piankishaw skrupowali jencu nanowo i wsadzili mu siodło zabitego konia, oraz trzy tłumaczki, które dotąd koń dźwigał. Wódz dołożył mu ze swej strony kawał zrazówki, wyciętej koniowi, a pod takim ciężarem byłby biedny niewolnik niezawodnie upadł, gdyby nie to, że Indianie postanowili o paręset kroków dalej przénocować.

Orszak doszedł właśnie do małej polanki, w środku której bił żywy źródło kryształowy. Młodzi Indianie rozpalili ogień, wyciesali z gałęzi coś nakształt rożna i zasadzili nad konia pieczeń. Wkrótce jadło było gotowe, dzicy rozłożyli się niem dowoli. Roland był tak utrudzony, że pomimo walki całonocnej i długiego pochodu męczącego, nie był w stanie przekonać kawałka mięsa i poprzestał na odwilżaniu spragnio-

nych ust wodą źródłaną.

Po skończonej wieczerzy Indianie nabiteli liście suchego i ostali pod drzewem przy ogniu legowisko, złożyli na niem Rolanda i rozwiązali rzemienie. Zaledwie jednak jeniec rozprostował swe zbolałe członki, gdy Osagowie przynieśli długą, prostą gałąź, położyli mu ją w poprzek piersi i do jej końców przywiązali rozkrzyżowane ręce kapłana; następnie do drugiej żerdki, wzdłuż ciała położonej, przykrepowali jego nogi i przymocowali szyję, tak, iż nie mógł najmniejszego uczynić poruszenia; nakoniec jeden z nich założył jencowi na szyję pętlę, której drugi koniec obwinął sobie kilkakrotnie około ręki.

Dopełniwszy tych ośroźności, dzicy ułożyli się obok swego niewolnika i wkrótce potem w głęboki sen zapadli. Roland nie mógł zasnąć, nie tylko bowiem myślał o uprowadzonej siostrze, przepelniała pierś jego gorzezą, ale nadto skrupowanie bolesne rąk i nóg i nadzwyczaj niewygodne położenie spędzało sen z powiek. Próbował daremno zerwać swoje pęta, ale ramiona krzyża tak go silnie trzymały, że tylko sobie bólu przyczylił.

Pomimo tak nieszczęśliwego położenia, pomimo braku wszelkiego ratunku, Roland nie tracił odwagi, spodziewając się, że może przecież w ciągu dalszego pochodu znajdzie sposobność do ucieczki, lub też przez współziomków zostanie uwolniony.

Sród cierpień i marzeń powoli mu ubiegaly godziny nocy. Późno już wszedł księżyc i bladawymi promieniami przeświecał pomiędzy gęstymi konarami olbrzymich drzew puszczy, w której panowała uroczysta cisza. Nakoniec, na wschodzie poczęł majaczyć brząsk rannego jutrenki, a w położeniu nieszczęśliwego nie zaszła najmniejsza zmiana lub ulga. Ogień wypalił się i wygasł zupełnie, kiedy nie-

Pamiętaj o Twym przyjacielu w Polsce!

Zrób mu na Święta Bożego Narodzenia przyjemną niespodziankę

i zamów dla niego na jeden rok naszą gazetę, którą wprost wysyłać możemy za 20\$000 rocznie - albo każ nam wysłać do niego naszą wielką powieść historyczną „Ojciec Gapon”. Tak gazeta jak i powieść zainteresuje go tak wiele, że wdzięczny Ojciec będzie na zawsze. Za DOSTARCZENIE tej powieści do Polski liczymy TYLKO 17\$000 już z przesyłką. Nadeślij dziś jeszcze pieniądze a my wyślemy powieść tak, że nadejdzie do kraju akurat na święta. Do paczki dołączymy bilecik z napisem, że to Twój prezent.

Adres Twojego znajomego podaj jak najdokładniej. GAZETA POLSKA — CURITYBA — CAIXA POSTAL B.

kiedy szelest jakiegoś zwierzątka, przesuwającego się po suchych liściach, przerywał jednostojną ciszę odwiecznych borów, czasami znowu lekki powiew chłodnego wietrzyka orzeźwiał zmęczoną czoło jencu.

Cisza ta była dla Rolanda nieznosna, z utęsknieniem oczekiwał dnia; jakkolwiek nie wiedział, jaki go los spotka, nie troszczył się o niego. Wcale. Dolegliwie więcej, cierpienia fizyczne, odnosiły górę nad bólem moralnym, a nawet myśli o siostrze nie trapiła go tak dotkliwie, jak na początku nocy, bo zgnany do najwyższego stopnia, stał się mniej czułym na cierpienia innych.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Pijcie

SOBERBA

to nowe pi-

wo ciemne ATLANTYKI

TUZIN 11\$000 — CAŁEBUTELKI

Bozmaitości.

JAK UWIEŻIONO

CARA MIKOŁAJA DRUGIEGO.

Dowódca straży, pod której opieką znajdował się car Mikołaj II. i jego rodzina w Jekaterynburgu, A. D. Awdziejew, opublikował w majowym zeszycie pisma „Krasnaja Now” swoje pamiętniki, z których podajemy wyjątki:

Byli car i cała jego rodzina natychmiast po przyjeździe do Jekaterynburga odczuli, że dopiero teraz dostali się w ręce zrewolucjonizowanych robotników. W czasie całej podróży, przez Ural aż do Tobolska, całe otoczenie tytułowanego rodziny carskiej według członków obowiązujących zwyczajów. Jednakże w Jekaterynburgu wyszło rozporządzenie, na mocy którego musiano nazywać ich po imieniu z dodatkami imienia ojca. Formalność ta bardzo zaniepokoiła rodzinę carską, zwłaszcza carową Aleksandrę Feodorowną, która zwróciła się do mnie z pytaniem: „Dla czego przed tem nikt nie zniósł naszych tytułów? Odpowiedziałem jej, że dopiero teraz dostali się w ręce prawdziwych rewolucjonistów. Rewolucja zabroniła nosić tak oznaki oficerskie, jak i używania tytułów.

Potem wprowadziliśmy inną zmianę. Mianowicie zabroniliśmy rodzinie carskiej żyć tak jak dotychczas i ograniczyliśmy liczbę służby z 45 osób na trzy. To ograniczenie personelu wywołało prawdziwą burzę.

Miejscowy klasztor żeński zwrócił się do nas z prośbą, by dla rodziny carskiej mógł dostarczać żywność. Po omówieniu tej sprawy w miejscowym Komitecie zgodziliśmy się na to pod tym warunkiem, że dostarczanie odbywać się będzie pod ścisłą kontrolą. Podejrzewaliśmy, że za pośrednictwem klasztoru chcą organizacje monarchistyczne

wejść w kontakt z carem. Podejrzanie okazało się słusznym. Przy dostarczaniu śmieciary znaleźliśmy w korku jednej butelki schowany kawałek pergaminu, na którym było po angielsku napisane, że wszystko jest już przygotowane dla uratowania rodziny carskiej, i że czeka się tylko na jej zgodę. Podpisane było „Oficer”. Papier ten dałem towarzyszom Bieloborodowi i Głoszczekinowi, tekst został sfotografowany, a oryginał włożyliśmy napowrót w korek i oddali Romanow. W dwa dni później car tą samą drogą dał odpowiedź, że rodzina carska jest gotowa, ale zgodzi się na ucieczkę, jeżeli odbędzie się ona bez niebezpieczeństwa. Po tem zaarrestowaliśmy owego oficera i stwierdziliśmy, że był nim oficer armii austriackiej Magicz. Prócz tego dowiedzieliśmy się, że w klasztorze znajduje się siostra Aleksandry Feodorowny, Elżbieta Feodorowna. W pobliżu domu, w którym znajdowała się rodzina carska, często pokazywały się różne indywidua z aparatami fotograficznymi. Pewien były oficer usiłował dostać się do domu, legitymując się sfałszowanym pozwoleniem towarzysza Bieloborodowa. Wszystkie te powody zmuszały nas i podwładnych do ciągłego czuwania i wyłączenia uwagi.

Wszelka korespondencja, którą więźniowie wysyłali, musiała być pisana po rosyjsku i oddawana w niezależnych kopertach dowódcy straży, który następnie przesyłał listy towarzyszowi Bieloborodowi i komitetowi okręgowemu. Pewnego razu przy rewizji listów, podpadł specjalnej uwadze list cara adresowany do Mikołaja Mikołajewicza. Przy szczegółowym badaniu znalaziono między kopertą a podszewką kawałek bardzo cienkiego papieru, na którym był narysowany bardzo dokładny plan domu z podaniem skali itd. Podane było także to, w którym pokoju mieszka. Oznaczenie było tego rodzaju, że nie trudno było odgadnąć, kto jest

autorem planu: pokój dowódcy, mój pokój i żony, pokój dzieci, jadalnia i pod. Autora planu zawołano do pokoju dowódcy. Przed tem cara nigdy do tego pokoju nie wolano, bowiem wszelkie drobne kwestje załatwiano za pośrednictwem Dr. Botkina, który przychodził do pokoju dowódcy, albo też chodziłem do niego sam. Dlatego więc zawezwanie Mikołaja II do naszego pokoju wywołało w całym domu wielkie zdenerwowanie i nawet konsternację. Car przyszedł z jedną z córek — Marią. Poprosiłem go aby usiadł, odmówił jednak. Pytałem się go czy wie, że do wcześniejszej korespondencji został włożony plan domu. Odpowiedział, że nie wie, jednakże że nie jest wykluczonem, że uczynił to ktoś z jego rodziny. Obiecał sprawę wyjaśnić. Kiedy mu jednak plan ten pokazałem i stwierdziłem, że jest to jego własny charakter pisma, car zaczerpnął się i tłumacząc się jak uczeń przed nauczycielem, przyznał się do winy. Zdenerwowany i zaczerwieniony prosił, by mu to wybaczone, przyrzekając, że nigdy więcej tego nie zrobi.

BLIŹNIĘTA SJAMSKIE BĘDĄ KOZŁĄCZONE.

W jednym z szpitali w New Yorku dokonana ma być niezwykle ważna operacja, której wyniku świat lekarski oczekuje z wielkim zainteresowaniem. Młody chirurg, doktor Francis P. Weston planuje rozłączenie parowców operacji dwóch „sióstr sjamskich” Marji i Małgorzaty Gibbs, z Holyoke, Mass, zrosniętych z sobą od urodzenia. W sprawie tej wypowiedział się kilku najznakomitszych chirurgów amerykańskich i większość z nich twierdzi, że operacja nie powiedzie się i że jedna z sióstr, lub obie umrą. Podobne operacje wykonywane były poprzednio, zawsze jednak kończyły się śmiercią pacjentów. Siostry Gibbs, łączące obecnie po 17 lat, cieszą się doskonałym zdrowiem. Ostatnio jedna z nich

zakochała się w towarzyszu zabaw dzieciennych i postanowiła go poślubić. Z tego powodu zdecydowano się na operację, za zgodą obu sióstr. Lekarze twierdzą, że organizmy zrosniętych sióstr tak są zupełnie od siebie zależne, że rozcięcie ich musi zakończyć się śmiercią jednej lub obu. Gdyby zaś nawet operacja powiodła się i obie pacjentki żyły, każda z nich będzie tak silnie odczuwała brak drugiej, że ciągle martwienie się spowoduje choroby, które ostatecznie doprowadzą do przedwczesnej śmierci. Siostry Gibbs występowały przez pewien czas na scenie wodewilowej. Są przystojne, tańczą, śpiewają i grają na fortepianie. W roku ubiegłym jedna z nich była poważnie chora. Druga, leżąc w łóżku przy boku chorej siostry spełniała rolę pielęgniarki.

Wesoły kącik

SZTUKMISTRZ.

Pan Dawid Kon był na przyjęciu u swego przyjaciela. W pewnej chwili widzi, że jego sąsiad z lewej strony chowa do kieszeni srebrną łyżeczkę od herbaty.

Pomyślałszy, pan Kon woła:

— Proszę państwa uważać chwili. Proszę Pokażę Wam sztukę.

— U! Dobrze! Pan Dawidek zawsze taki dowcipny — zapiszczały panny.

— Patrzcie na moje ręce rzekł Kon. Biorę w prawą rękę łyżeczkę od herbaty i kładę ją do swej kieszeni. Hokus Pokus. łyżeczka znajduje się w kieszeni mego sąsiada. Oto ona! Z triumfalną miną mówi pan Kon, wyciągając rzeczywiście łyżkę z kieszeni swego sąsiada.

— Chwila zdumienia i podziwu, potem huczne oklaski i wszyscy zadowoleni, najbardziej boha, ter tej powiastki, pan Dawid Kon, zdobywając „na pamiątkę” srebrną łyżeczkę, którą w uczach wszystkich włożył do swej kieszeni. (do f. łyżki)

NA OPAK.

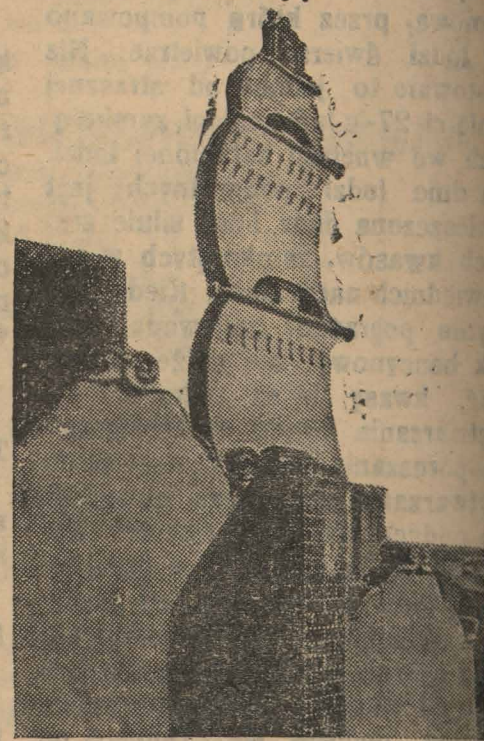
— Byłeś u Adasiów?
— Byłem.
— Podobają ci się?
— Wcale nie.
— Dlaczego nie.
— Dlaczego?
— Dlatego, że u nich wszystko na opak; mieszkanie wilgotne, a przyjęcie suche.

— Słuchajcie, słuchajcie, Litwini w swojej nowej konstytucji ogłosili stolicą Litwy... Wilno.

— Oni sprytni są...
— Ny?...
— Utrzymanie stolicy, to kosztowny interes jest. A tak to im stolicę muszą utrzymać Polaki.

DZIS A DAWNIEJ

— Mojemu synowi nic się nie chce robić. Byłem z nim u doktora.
— I czym on go leczy?
— Żelazem.
— To dziwne. Dawniej takie choroby leczono rzemieniem albo witykami z brzozy.

Zagiel z kamienia. Ta niezwykle oryginalna ozdoba, jaką przedstawia zagiel, jest umieszczona na narodowym kościele pielgrzymów w meksykańskim mieście Guadalupe.

STOWARZYSZENIE STUDENTOW „SAMMACJA” Budowa Domu Studentów w Kurytybie.

XXXII.

Lista składek nr. 11, wydana na ręce W. p. W. Twardowskiego w Kurytybie. Katarzyna i Zygmunt Paulowie 50\$, Helena Twardowska 50\$, Wojciech Twardowski 500\$. Zebrał p. Wojciech Twardowski 600\$000
Suma poprzed. ogłosz. 2:995\$900

Jeżeli już nic nie pomogło!

Pomoże „Cudowna Maść” — Springera polecona przez najlepszych lekarzy na ropne rany, liszaje, spękaną skórę, zapalone i stwardniałe pierś karmięcych kobiet, ukąszenia jadowitych owadów, rany powstałe z drzazek kołców itd. Leczy zastarzałe rany z ukąszeń żmij lub z podobnych przyczyn powstających. Znakomity środek na wyrzuty skórne, furunkuly i karbunkuly. Zawsze użyta usunęła zakażenie krwi. Specjalnie leczy zastarzałe rany na nogach jak świadczą liczne świadectwa i sposób użycia załączony do każdej flaszeczki.

„Maść Cudowna” — Springera jest wszędzie do nabycia. W Porto Alegre zawsze na składzie we wszystkich drogeriach, aptekach „Sanitas” i „Indio”.

Zastępca w Pelotas: Leopold Heidrich — rna General Ozorio 878.
Zastępca w Kurytybie: Drogerja „Minerwa” i filje w Joinville i Ponta Grossa. Za nadesłaniem 40\$000 w liście wartościowym wraz z dokładnym podaniem adresu przesyła 1 tuzin puszek „Cudownej Maści” do jakiegokolwiek stacji kolejowej w Brazylii.

FABRYKANT

Eduardo Springer — Novo Hamburgo — Rio de Janeiro do Sul

PHARMACIA TIRADENTES

Kurytyba, Praça Tiradentes 37

Apteka ta została pod kierownictwem nowego jej właściciela PANA KUNO KLEEMANA

NA NOWY OTWORZONA

Z powodu starannie uzupełnionych zapasów artykułów aptekarskich i drogerijnych, perfumnych i t. d. powyżej wymieniona apteka daje Szan. Publiczności możliwie największe korzyści pod względem jakości towarów i cen

Mówi się po polsku

Razem 3:595\$900
(Trzy tysiące i pięćset dziewięćdziesiąt i pięć milów i dziewięćset rejsów)

XXXIII.

Lista składek nr. 53, wydana na ręce W. Pana Prof. Zenona Kubiaka w Paulo Frontin. Zenon Kubiak 5\$, Joao Paciewitch 10\$, Ignacy Kozłowski 5\$, Aleksander Ropia 5\$. Zebrał p. Zenon Kubiak 25\$000
Suma poprzed. ogłosz. 4:595\$900
Razem 3:620\$900

Trzy tysiące i sześćset dwadzieścia milów i dziewięćset sejsów
Za K. B. A. S.

Sekretarzi Jan Grabski

Skarbnik budowy: Edw. Jaworski

Kurytyba, dn. 18 czerwca 1918 r.

posiada na składzie instrumenty muzyczne wszelkiego rodzaju, dęte i smyczkowe, jak np. skrzypce, gitary, mandoliny, cwy, flety, klarnety i t. d.

Cesce Hertel KURYTYBA Plac Muncypalny Nr. 62

ASTMA Lekarstwo Keyn-gate dla radykalnego leczenia astmy, influenzy, kataru, kaszlu gwałtownego, duszności i t. p. Jest medykamentem wielkiej wartości, spreparowanym wyłącznie z roślin.

Jest płynem, którego używa się 30 kropli w wodzie oczyszczonej — rano — w południe — i na wieczór.

Zobaczcie świadectwa znajdujące się przy flaszce.
Do wiadomości: Cena pudełka 12\$000 — pocztą — polecone 15\$000.
Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro — Caixa postal 1724

Towarzystwo Sportowo-Gimnastyczne Junak

Zawładania wszystkich członków, iż w dniu 18 października, (czwartek) odbędzie się Walne Zebranie, w lokalu Towarzystwa.

Zebranie odbędzie się o godzinie 8:00 wieczorem, w drugim terminie o godzinie 9:00, bez względu na ilość obecnych.

Na porządku dziennym będą sprawy ważne jak Budowa własnej sali gimnastycznej, Wybór brakujących członków zarządu i inne.

Zarząd.

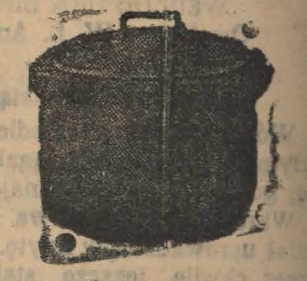
Acosmalte

— GARANTIDO —

nważajcie na zieloną markę z napisem „ACOSMALTE GARANTIDO” która jest przyklepiona na każdym garnku

Naczynia z żelaza, lano, emaljowane wewnątrz na szarol. Są to jedyne naczynia, które opierają się niszczeniu siłą ognia nawet przy smażeniu potraw.

Uważajcie na zieloną markę z napisem „ACOSMALTE GARANTIDO” która jest przyklepiona na każdym garnku

NIE ROZBIJAJĄ SIĘ, NIE PEKAJĄ, ANI NIE KRUSZY SIĘ EMALJA.

Przy gotowaniu nie przypala się ryż ani inne potrawy. Naczynia te lano z żelaza, emaljowane są z tego powodu godne polecenia, że są ekonomiczne, trwałe i higieniczne. — Specjalne korzyści z użycia naszych garnków: Praktyczność, odporność na ogień, nadają się też dla koni, bo są bardzo tanie i trwałe jak jakiegokolwiek inne.

SPROBUJ CIE!

Garnki te są do nabycia we wszelkich większych sklepach. **Industrias Reunidas „ALBA” S. A. Rio** BACZNOŚĆ PRZED NASŁADOWNICTWEM!

Cudowna maść „Springera”

Kiedy inne środki zawiodły ta maść pomaga doskonale przy zapaleniach, wrzodach, okaleczeniach i oparzeniach.

Sprzedaż hurtowna i detaliczna **Minory**

Drogeria i apteka Kurytyba — Praça Tiradentes, 14

STANISŁAW FRONCZAK Dom Handlowy „PORTAO”

pod numerem 171 (obok nowego kościoła)

Składowo bogato zaopatrzony w towary kolonialne, materiały, żelazniwa, naczynia porcelanowe, drobiazgi i t. d. Kupuje i sprzedaje produkty rolne. **OMNY UNIAMOWANE**

Prosi Szan. Kodaków o odwiedzenie i przekonanie się, że mu towary dobre po najniższych cenach.

CZYTAJ CIE ROZPOWSZECH NIAJ CIE „GAZETĘ POLSKĄ”